Ţara nu se poate ridica decît prin ingineri

UTM MESAGER UNIVERSITAR

Anul IX. Nr. 1(79). Ianuarie 2006. Ediţie lunară în 8 pagini.

Fondator: Universitatea Tehnică din Moldova

www.utm.md/mesager/ Redactor-şef: ***Leonid Busuioc***

MOTO:

Toată lumea moare cu adevărat, dar nu toată lumea trăieşte cu adevărat.

(Leonie Sachs, scriitoare suedeză)

Care este diferenţa dintre un prost, un deştept, un politician şi un diplomat?

- ***Prostul* – spune ce ştie.**
- ***Politicianul* – spune ce nu ştie.**
- ***Deşteptul* – nu spune ce nu ştie.**
- ***Diplomatul* – nu spune ce ştie.**

La Senat

HOTĂRÂREA

Senatului din 20.XII.2005

Totalurile activităţii administraţiei U.T.M. în anul 2005: rezultate şi sarcini

Realizări şi sarcini pentru... mersul înainte în 2006

În şedinţa Senatului UTM din 20 decembrie 2005 sigur că cea mai importantă chestiune pe agendă a fost cea care ca de obicei face un bilanţ. Ea s-a numit: ***"Totalurile activităţii UTM în anul 2005: rezultate şi sarcini"****. A raportat Senatului rectorul UTM dl* ***Ion Bostan****, academician AŞM.*

Vom publica aici ***"Hotărârea senatului"*** *adoptată în acest subiect. Hotărârea dată fixează destul de amănunţit realizările obţinute pe parcursul anului 2005 de către diferite catedre, facultăţi, alte subdiviziuni, de către întreaga universitate pe ansamblu. În acelaşi timp în textul "Hotărârii" cititorul va obţine o informaţie la fel de amănunţită privitor la nerealizări, lacune, greşeli.*

Pe baza acestor două feţe ale întregii activităţi a universităţii în 2005 Senatul punctează un şir de idei, măsuri, indicaţii care se cer executate în 2006 pentru a atinge un nivel superior al realizărilor.

Redacţia gazetei UTM "Mesager Universitar" are toată încrederea că studenţii, masteranzii, doctoranzii, profesorii, şefii de catedre, decanii facultăţilor, diferiţi colaboratori ai UTM, precum şi organizaţiile obşteşti, vor pune textul acestui document programatic la baza planificării şi realizării tuturor paşilor de activitate universitară în anul 2006.

În baza raportului dlui rector al U.T.M., acad. prof. univ. **Ion Bostan**, şi a dezbaterilor pe marginea acestuia, Senatul constată că administraţia a reuşit să asigure buna funcţionare a universităţii în ansamblu şi a structurilor sale, în particular fiind realizate următoarele:

- una dintre cele mai importante trăsături ale activităţii U.T.M. a fost tendinţa de integrare în spaţiul european al învăţământului superior şi cercetării. În acest context, în cadrul proiectului SCM-T001A04 „Scenariu de adaptare a învăţământului superior din Moldova la Procesul de la Bologna" au fost organizate 6 seminare internaţionale cu tematica respectivă la care au participat prorectori, decani, şefi catedre, profesori ai UTM şi de la alte universităţi din Moldova;
- a demarat instruirea în două cicluri: ciclul I – studii superioare de licenţă; ciclul II – studii superioare de masterat, pentru ciclul I sunt elaborate planuri de învăţământ respective;
- au absolvit studiile universitare 1939 cadre ingineşti;
- 327 studenţi ai anului I L au susţinut Examenul de bacalaureat;
- 11 specialităţi /specializări au fost supuse evaluării şi au fost acreditate;
- sunt iniţiate activităţile de autoevaluare a 45 specialităţi/ specializări în scopul pregătirii lor către procedura de evaluare, reevaluare şi acreditare în anul 2006;
- au fost evaluate de către Consiliul Ştiinţific al Agenţiei Universitare a Francofoniei cu sediul la Montreal filierele francofone *"Informatica"* şi *"Tehnologii Alimentare"*;
- au continuat activităţile didactice suplimentare în grupe speciale cu studenţi dotaţi ai FIMCM şi FIMM, au fost organizate grupe de elită şi la celelalte facultăţi;
- s-au editat 140 lucrări didactico-metodice cu un volum de aproape 600 c.t. şi un tiraj de peste 12 mii exemplare;
- în cadrul Centrului P.R.C. au fost perfecţionate 1523 persoane (cu 63 % mai mult faţa de a. 2004). În baza Centrului Moldo-Britanic de reconversiune profesională a militarilor a fost creat Centrul specializat de formare continuă în construcţii;
- în cadrul proiectelor Tempus şi altor programe de cooperare inter universitară s-au perfecţionat 125 cadre didactice ale U.T.M., din care 80% cu durata până la 2 săptămâni în universităţile din ţările UE;
- în cadrul proiectului Tempus JEP–24243–2003 „Formare în domeniul tehnologiilor informaţionale geografice" a fost efectuată pregătirea cadrelor didactice pentru predarea cursurilor Sisteme Informaţionale Geografice SIG (GIS) şi Sisteme de Poziţionare Globală la FCGC. Din sursele financiare ale proiectului a fost procurat echipament pentru dotarea laboratorului SIG cu o valoare de peste 90000 Euro;
- au absolvit studiile de masterat 156 pers., inclusiv 38 persoane în bază de contract. Din numărul de absolvenţi ai studiilor de masterat 51 persoane au completat corpul profesoral didactic al U.T.M.;
- a avut loc admiterea la „Programul de masterat în mediul ambiant şi tehnologii curate" în cadrul proiectului Tempus JEP–24182–2003;
- în cadrul programului de cooperare U.T.M. – ENSI, Norvegia, a fost lansat la FUA masteratul „Auditul energetic al clădirilor", iar la FTMIA masteratul „Managementul viti – vinicol" cu susţinerea Guvernului Franţei şi participarea absolvenţilor Universităţii Agrare de Stat din Moldova şi Academiei de Tehnologii Alimentare din Odesa, Ucraina;
- bugetul anual sumar format din componentele bugetului de stat, contul extrabugetar şi granturi în anul 2005 a crescut cu 19,2 % faţă de anul trecut şi a constituit 99,3 mil. lei.
- volumul de finanţare din buget a sporit cu 33,2 % şi a constituit 37,7 mil lei (au fost alocate suplimentar 3,5 mil lei la investiţii capitale, pentru bursa studenţilor 2416,0 mii lei, pentru salarizare 2386,7 mii lei, etc.).
- contul extrabugetar format din taxele de studii a crescut faţă de anul precedent cu 41 % constituind 56,5 mil lei, iar fondul de salarizare suplimentar a crescut cu 51 % - 24,09 mil lei;
- prin granturi internaţionale, cercetarea şi învăţământul au fost susţinute financiar cu 9,0 mil lei;
- promovarea şi aprobarea finanţării proiectului Tempus JEP–25121–2004 „Serviciu de orientare şi amplasare a studenţilor" în consorţiu cu alte universităţi din Moldova;
- negocierea şi semnarea a 16 Acorduri de cooperare cu universităţi, centre ştiinţifice şi întreprinderi de peste hotare;
- efectuarea stagiilor didactice şi educaţionale, practicii, precum şi participarea la conferinţe, simpozioane (mai mult de 250 persoane);
- participarea universităţii la reţelele universitare internaţionale şi regionale: Reţeaua Universităţilor de la Marea Neagră, Asociaţia Universităţilor Europene, Agenţia Universitară a Francofoniei, Conferinţa Rectorilor universităţilor de expresie francofonă;
- fondul de carte al Bibliotecii s-a completat în anul 2005 cu peste 16 mii publicaţii; la dispoziţia publicului cititor s-au mai pus 19 posturi de lucru cu acces la baza de date a Bibliotecii; s-a îmbunătăţit achiziţia publicaţiilor relevante datorită constituirii Consiliului Coordonator pentru Achiziţii de carte; s-a înaintat un caiet de sarcini pentru reproiectarea modulului din campusul Râşcani pentru Biblioteca Centrală cu o sală amenajată a mediatecii;
- în 2005 au apărut 10 numere ale ziarului „Mesager Universitar", în vizorul căruia s-au aflat cele mai importante evenimente şi activităţi din arealul universitar: educaţia studenţilor, materialele Senatului, Consiliului de administraţie, Sindicatelor, au devenit tradiţionale rubricile: aniversări, sport, creaţii literare, delegaţii străine la UTM, viaţa studenţilor, masteranzilor, doctoranzilor etc.;

(Continuare în pag. 2)

Onoarea universităţii

Alţi absolvenţi ai noştri lucrează acum în Japonia!

Cititorul nostru ştie că în numărul 8 (76) din luna octombrie 2005 al „Mesagerului Universitar" au fost publicate 4 mari fotografii pe pagina întâia cu texte explicative, în care se comunica despre succesele în pregătirea inginerească a absolvenţilor de la FIMCM. O pregătire bună desigur, încât au reuşit angajarea la lucru într-o firmă japoneză aici, la Chişinău, care a găsit că absolvenţii noştri pot şi trebuie să lucreze un timp (2 ani) şi în Japonia, după ce vor reveni la Chişinău...

Şi iată că nu demult aceeaşi firmă „SOEPLUS & ARRK EASTERN", fondată la Chişinău de două concerne japoneze a angajat alţi 5 absolvenţi ai facultăţilor noastre IMCM şi CIM. În acelaşi mod absolvenţii noştri au fost trimişi în Japonia la un stagiu de lucru de 2 ani.

Nu demult dl **Alexei Toca**, decanul FIMCM, a primit prin Internet de la băieţi un mesaj din Japonia şi câteva fotografii.

Băieţii lucrează în oraşul Fujiyoshida, la poalele cunoscutului munte emblematic al Japoniei – Fyji.

Tinerii noştri absolvenţi-ingineri scriu:

„Suntem cazaţi într-un cămin pentru lucrătorii uzinei, aflat la 5 minute distanţă mers pe jos de la uzină. Suntem cazaţi cîte unul în cameră, aer condiţionat, nu achităm lumina electrică, gazul. Doar mîncarea e pe banii noştri. Uzina ne-a asigurat cu salopete, încălţăminte specială şi cîte o bicicletă ca să ne putem deplasa prin oraş. Japonezii au o atitudine foarte bună faţă de noi. Avem şi lecţii de japoneză: zilnic cîte o oră în cadrul uzinei şi de 3 ori pe săptămână în cadrul Centrului Cultural Japonez din Fujiyoshida.

În prezent trecem practica în secţia de maşini-unelte cu control numeric, unde ne vom afla timp de 2 luni. Iar timp de un an şi trei luni în continuare vom face practică în secţia de programare a maşinilor-unelte, lucru pe care îl vom executa şi la întoarcere în Moldova".

Iată succesul băieţilor de la FIMCM şi FCIM. Citiţi şi gândiţi-vă. Succesul vine nu din pod, ci din muncă asiduă. Urmaţi-le exemplul. Cine frecventează la zi 4-5 ani de studii orele de curs, cine execută cu pătrundere proiectele, lucrările de laborator, practica la producţie, cine munceşte cu ardoare, are la sigur succese.

Acum să le spunem „Bravo!" băieţilor acestora. „Bravo!" şi pentru profesorii lor de la FCIM şi FIMCM. Publicăm aici şi 2 fotografii trimise de băieţi din Japonia.

În fotografie (1): *băieţii noştri în robe de lucru la uzină (de la stânga):* ***Ruslan Cunup*** *(specialitatea „Automatica şi Informatica", şef catedră – dl* ***Bartolomeu Izvorenu****);* ***Leonid Straista*** *(specialitatea „Tehnologia construcţiilor de maşini", şef catedră – dl* ***Sergiu Mazuru****);* ***Sergiu Fusa*** *(specialitatea „Tehnologia construcţiilor de maşini", şef catedră – dl* ***Sergiu Mazuru****);* ***Eugeniu Guţu*** *(specialitatea „Maşini-unelte şi scule", şef catedră* ***Petru Stoicev****);* ***Dumitru Mainea*** *(specialitatea „Tehnologia construcâiilor de maşini", şef catedră – dl* ***Sergiu Mazuru****).*

În fotografie (2): *firma japoneză „ARRK" le-a pus la dispoziţie tinerilor absolvenţi-ingineri de la UTM biciclete pentru a se deplasa cu uşurinţă prin oraş.*

HOTĂRÂREA
Senatului din 20.XII.2005

Totalurile activității administrației U.T.M. în anul 2005: rezultate și sarcini

- a fost efectuată autoevaluarea și evaluarea de către CNAA a Centrelor de Cercetare-Dezvoltare ale Universității cu scopul acreditării științifice a U.T.M.;
- în termenele stabilite de AȘM au fost prezentate proiectele de cercetare instituțională, în cadrul Programelor de Stat și granturi individuale pentru perioada 2006-2010;
- în anul 2005 au fost realizate 30 proiecte instituționale, 7 proiecte în cadrul Programelor de Stat, 20 proiecte internaționale, 5 contracte cu agenți economici, cu o finanțare totală de 7,8 mil. lei. Volumul finanțării cercetărilor în raport cu 2004 a sporit cu peste 85%. Ponderea contractelor internaționale este de 4 526 mii lei;
- au fost publicate 638 articole științifice, 11 monografii, 52 brevete de invenție;
- la diverse expoziții internaționale de invenții colaboratorii UTM au obținut: 11 medalii de aur; 8 de argint; 6 de bronz; 23 diplome cu mențiune; Premiul Guvernului Republicii Moldova pentru cel mai bun inventator; Marele Premiu al AGEPI; Premiul AȘM pentru cea mai valoroasă lucrare științifică; Premiul „Cel mai tânăr inventator al anului"; Premiul ECOINVENT pentru invenții deosebite în protecția mediului; Premiul Municipal pentru tineret; Diploma Ministerului Industriei „Invenție implementată în producție";
- pentru succese remarcabile în domeniul inventicii U.T.M. a fost apreciată cu: Medalia Henri Coandă, cl.I; Premiul Primăriei Iași, Premiul special al OOO „Крымский Простор", Sevastopol; Diplomă la Expoziția Națională patronată de Guvernul Republicii Moldova; Diplomă la Expoziția „СНГ: Наукоемкая продукция и высокие технологии";
- au fost organizate 21 conferințe, seminare și simpozioane științifice;
- au fost antrenați în cercetare peste 1000 studenți. Zece studenți au beneficiat de Bursa de Merit a Consiliului Rectorilor și Fundației Soros;
- a fost organizată la nivel național Conferința studenților, masteranzilor și doctoranzilor U.T.M., fiind consacrată Anului Mondial al Fizicii;
- au fost editate 4 numere ale revistei „Meridian Ingineresc", în care toate articolele au fost supuse recenziei;
- de comun acord cu AȘM, s-a convenit de a edita împreună revista „Fizica și Tehnologii Moderne", U.T.M. devenind cofondator;
- prin doctorantură au fost instruiți 147 doctoranzi, dintre care 85 cu frecvență și 62 fără frecvență. Au fost susținute 8 teze de doctor;
- a fost organizată atestarea personalului U.T.M. antrenat în cercetarea științifică, conform cerințelor CNAA;
- prorectorul pentru cercetare științifică, împreună cu prorectorii altor universități, a participat activ (în calitate de președinte al grupului de lucru) la coordonarea activităților.

În același timp, în domeniile de activitate universitară și în procesul lor de gestionare au fost depistate și unele neajunsuri:

- reușita studenților în sesiunea de vară a constituit doar 42 %;
- neîndestulătoare au fost activitățile privind combaterea atitudinii indiferente față de studii a mai multor studenți;
- nesatisfăcătoare a fost disciplina de studii a studenților, au fost cazuri de încălcare a disciplinei de muncă din partea unor cadre didactice;
- a lipsit insistență la diferite nivele în promovarea formelor de instruire adecvate pregătirii preuniversitare a studenților și orientate spre intensificarea și personificarea muncii individuale a cadrelor didactice cu ei;
- nu s-a asigurat pe deplin organizarea și desfășurarea studiilor cu frecvență redusă conform prevederilor documentelor în vigoare;
- nu au fost organizate seminare în cadrul cărora conducătorii de doctorat să familiarizeze studenții anilor superiori cu realizările științifice în domeniu, în scopul antrenării mai masive a absolvenților în activitatea de cercetare;
- nu a fost creat un fond special pentru știință (pentru procurarea aparatajului, deplasări, stagii de perfecționare și cercetare etc.);
- până în prezent nu au fost perfectate regulamentele de activitate ale Centrelor de Cercetare -Dezvoltare ale U.T.M.;
- există încă un potențial neutilizat în domeniul activităților de cooperare internațională. Subdiviziunile U.T.M. (FIU, FIEB, FRT, FIMM) continuă să fie destul de pasive în promovarea relațiilor de cooperare internațională;
- lasă de dorit organizarea, termenele și conținutul instruirii practice a studenților;
- sunt alarmante manifestările tot mai dese în rândul studenților a culturii joase și comportamentul indecent al unei părți a tineretului studios în campusurile studențești și în societate;
- în procesul de formare continuă a personalului din economia națională nu au participat catedrele FE, FRT, FIEB, iar catedrele FIU, FIMCM, FIMM, FTMIA nu realizează posibilitățile de implicare în activitățile de formare continuă a specialiștilor;
- organizarea perfecționării cadrelor didactice ale U.T.M., inclusiv stagiile la întreprinderi, nu se efectuează în conformitate cu Regulamentul, aprobat prin Hotărârea Senatului din 22.06.2004.

În baza celor expuse, Senatul hotărăște:

1. A aprecia activitatea administrației U.T.M. ca satisfăcătoare.
2. În scopul perfecționării continue a activităților în diverse domenii și consolidării realizărilor atinse administrația și subdiviziunile structurale ale Universității urmează să întreprindă următoarele:

În domeniul optimizării cheltuielilor pentru resursele materiale și energetice:

- Administrația Universității să întreprindă măsuri de planificare și utilizare a cheltuielilor conform devizelor de cheltuieli propuse de către Consiliul de Administrație și aprobate de către Senat;
- Administrația Universității să întreprindă măsuri de planificare, optimizare și eficientizare a surselor financiare atribuite pentru consolidarea bazei tehnico-materiale, reparații curente și capitale;
- Decanatele facultăților, Serviciul Administrativ Gospodăresc să întreprindă măsuri concrete de economisire a resurselor termoenergetice și apei, optimizarea altor cheltuieli legate de întreținerea căminelor și blocurilor de studii;
- Administrația să întreprindă măsuri de diversificare a surselor de finanțare, în special prin sponsorizări, și, în acest scop, în 2006 să creeze Asociația Absolvenților U.T.M. cu elaborarea Statutului acesteia.

2.1 În domeniul procesului de studii

2.1.1. Să realizeze un control riguros al desfășurării procesului instructiv-educativ, al asigurării calității lui și a disciplinei de muncă, să întreprindă măsuri eficiente pentru a ridica responsabilitatea tuturor cadrelor didactice pentru rezultatele activității de studii. Problemele în cauză urmează periodic să fie examinate la ședințele Consiliului de Administrație cu adoptarea de decizii concrete în scopul eficientizării activităților la facultăți și catedre;

2.1.2. Mai insistent să monitorizeze activitățile decanatelor și catedrelor în domeniul organizării lucrului individual al studenților, depășirii atitudinii indiferente a lor față de munca de studii, întăririi disciplinei de instruire, sporirii eficacității muncii îndrumătorilor de grupă;

2.1.3. Să întreprindă activitățile necesare asigurării succesului în organizarea instruirii în două cicluri, să mobilizeze catedrele de specialitate la perfecționarea în continuare a planurilor și programelor de învățământ pentru ciclul I și la elaborarea planurilor și programelor de învățământ pentru ciclul II.

2.1.4. Să revitalizeze cerința Hotărârii Senatului din decembrie 2004 privind desfășurarea activităților didactice suplimentare cu studenții anului I U pentru care instruirea preuniversitară insuficientă este o piedică în însușirea cursurilor universitare, și începând cu februarie 2006, să se asigure realizarea ei la toate facultățile, impunându-se decanilor responsabilitatea în organizarea acestor activități;

2.1.5. Să asigure realizarea Hotărârilor Consiliului de Administrație privind responsabilitatea catedrelor, care participă în procesul de instruire a studenților anului I L în desfășurarea studiilor pe baza programelor de învățământ orientate spre acoperirea diferenței dintre școala medie și liceu, la implicarea mai activă a cadrelor didactice ale acestor catedre în pregătirea studenților pentru susținerea bacalaureatului;

2.1.6. Să asigure modificarea desfășurării studiilor la învățământul cu frecvență redusă, să acorde ajutorul necesar facultăților în vederea sporirii disciplinei și calității instruirii, să creeze condiții pentru informarea și consultarea operativă a studenților acestei forme de studii;

2.1.7. Să amplifice activitățile inițiate anterior în domeniul elaborării sistemului de management al calității și să asigure implementarea treptată a acestuia la facultăți, să creeze în cadrul universității o subdiviziune pentru monitorizarea activităților la facultăți și catedre în acest domeniu;

2.1.8. În scopul unei mai bune pregătiri către procedura de evaluare și reevaluare, căreia vor fi supuse universitatea în ansamblu, 5 și 40 specialități/specializări respectiv, să monitorizeze activitatea decanilor și șefilor de catedră privind definitivarea rapoartelor, care în prezent se elaborează și ajustarea lor la cerințele documentelor normative, să asigure elaborarea raportului universitar de autoevaluare.

2.2. În domeniul efectuării practicii

2.2.1. Catedrele de profil și facultățile să prevadă în activitățile lor acordarea unei atenții deosebite problemelor de instruire practică a studenților:

- selectării riguroase a bazelor de efectuare a practicii;
- organizării și desfășurării practicilor în strictă concordanță cu Regulamentul aprobat de Senat;
- asigurării didactico-metodice a practicilor;
- totalizării rezultatelor și elaborării măsurilor pentru eliminarea lacunelor și îmbunătățirea organizării și desfășurării stagiilor de practică.

2.2.2.Departamentul didactico-metodic să înăsprească cerințele și să întreprindă măsuri de control și dirijare a stagiilor practice ale studenților, prevăzând o evaluare internă a informației prezentate de catedrele de profil privind această activitate, care să fie pusă în discuție la Senat.

2.3 În domeniul educației

2.3.1. Să se elaboreze, să fie puse în discuție în colectivele didactic și cel studențesc și să fie prezentate Senatului proiectele Codului de Etică Universitară și Codului Deontologic al Studentului;

2.3.2. Să se organizeze funcționarea seminarului permanent al îndrumătorilor de grupe academice;

2.3.3. Să se organizeze și realizeze dispute și activități de consultanță, de psihoterapie pozitivă cu studenții din cămine și în cadrul facultăților;

2.3.4. Catedra de Științe Socio-umane împreună cu biblioteca să elaboreze Conceptul și planul universitar al muncii educaționale;

2.3.5. Să se considere o datorie de primă importanță a corpului didactic efectuarea unei activități educaționale permanente prin exemplul propriu, prin curmarea oricăror manifestări de incultură și indecență în rândul tineretului studios, în orice situație și în timpul atât al activităților didactice, cît și în timpul extrașcolar.

2.4. În domeniul formării continue

2.4.1. Reieșind din faptul că conform principiilor Procesului Bologna formarea continuă reprezintă una din activitățile indispensabile ale reformării învățământului universitar, catedrele și facultățile să se implice mai activ în formarea continuă prin aceasta contribuind la o mai bună cunoaștere a problemelor agenților economici cu influență pozitivă în asigurarea calității instruirii la ciclurile I și II și concomitent în diversificarea surselor de finanțare;

2.4.2. Centrul P.R.C. să întreprindă măsuri de extindere a participării facultăților și catedrelor în activitățile de formare continuă în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la organizarea formării profesionale continue, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova din 9.11.2004 nr. 1224;

2.4.3. Centrul P.R.C. să elaboreze și promoveze în activitățile de formare continuă la U.T.M. acte de reglementare a diferitor tipuri de formare continuă în conformitate cu Normele Metodologice de elaborare și aplicare a standardelor Programelor de formare profesională continuă, aprobate prin Ordinul Ministerului Educației, Tineretului și Sportului nr.549 din 16.11.2005;

2.4.4. Centrul P.R.C. în comun cu centrele specializate de formare continuă să elaboreze și promoveze noi programe de formare continuă în domenii actuale pentru economia națională și solicitate de agenții economici;

2.4.5. Pentru promovarea imaginii U.T.M. în domeniul formării continue este necesar să se creeze baze de date privind cursurile și programele de formare continuă disponibile pentru agenții economici, inclusiv cu prezentare pe web site-ul U.T.M./CPRC. a unui portal special dedicat formării continue. Centrul P.R.C. și centrele specializate de formare continuă urmează să prevadă în devizele de cheltuieli surse financiare pentru publicitate, inclusiv prin Internet cu utilizarea acestora după destinație;

2.4.6. Facultățile, catedrele și cadrele didactice urmează în planurile respective să planifice, iar în activitățile sale să organizeze formarea continuă a cadrelor didactice în conformitate cu Regulamentul cu privire la formarea continuă a cadrelor didactice ale U.T.M., aprobat de Senatul U.T.M. din 22.06.2004, acordând o deosebită atenție stagiilor de perfecționare, în primul rând a tinerelor cadre didactice la întreprinderile pentru care U.T.M. pregătește cadre inginerești. Rezultatele perfecționării participării cadrelor didactice și participării lor în formarea continuă a cadrelor din economia națională urmează a fi luate în considerație la alegerea prin concurs;

2.4.7. Centrul P.R.C. să organizeze pentru cadrele didactice ale U.T.M. cursuri de formare psiho-pedagogică și măiestrie pedagogică cu participarea profesorilor cu experiență ai U.T.M. și savanților în domeniul psiho-pedagogiei din instituțiile de profil.

2.5. În domeniul cercetării științifice și tehnologice

2.5.1. Prorectorul pentru cercetare științifică împreună cu DIȘDT să continue lucrul privind ajustarea activității de cercetare a universității la Codul cu privire la știință și inovare și la obiectivele Procesului de la Bologna;

2.5.2. Prorectorul pentru cercetare științifică, împreună cu DIȘDT și Departamentul Relații Internaționale, să întreprindă măsuri concrete privind amplificarea relațiilor în domeniul cercetării cu Universități și Centre de cercetare de peste hotare, în special cu cele din România;

2.5.3. Prorectorul pentru cercetare științifică să asigure o conlucrare eficientă cu AȘM, Ministerul Industriei, instituții de producere în vederea creării unui parc tehnologic, ce va facilita procesul de implementare a realizărilor științifice;

2.5.4. Prorectorul pentru cercetare științifică, împreună cu DIȘDT și coordonatorii Centrelor de cercetare-dezvoltare, până la 1.05.2006 să perfecteze Regulamentele de activitate ale Centrelor;

2.5.5. Prorectorul pentru cercetare științifică, împreună cu DIȘDT, în termenul 1.03.2006, să elaboreze un nou regulament intern ce vizează instruirea prin doctorantură, luând în considerație prevederile regulamentelor AȘM și CNAA;

2.5.6. Departamentul DIȘDT în termen până la 1.05 2006 să efectueze atestarea colaboratorilor antrenați în cercetare;

2.5.7. La concursurile de suplinire a posturilor științifico-didactice, o atenție deosebită să se acorde activităților de cercetare științifică ale colaboratorilor;

2.5.8. În scopul antrenării mai masive a studenților în procesul de cercetare, prorectorul pentru cercetare, DIȘDT, decanii facultăților împreună cu catedrele:

- să organizeze tradiționala Conferință a studenților și doctoranzilor la nivel național, antrenând studenți și doctoranzi din toate universitățile Republicii Moldova;
- să organizeze seminare științifice studențești la nivel de catedre cu participarea doctoranzilor și conducătorilor de doctorat;
- să asigure participarea masivă a studenților la diverse concursuri naționale și internaționale, expoziții de invenții etc.;
- să asigure elaborarea tezelor de licență cu elemente de cercetare pentru obținerea notei maxime.

2.6. În domeniul relațiilor regionale și internaționale

Având în vedere realizările anului 2005 și în scopul extinderii cooperării internaționale în perspectivă:

2.6.1. Departamentul de Cooperări Internaționale al U.T.M. să contribuie la eficientizarea strategiei de cooperare internațională în domeniul academic și de cercetare științifică cu universități partenere, centre de cercetare, companii si fundații internaționale;

2.6.2. Subdiviziunile U.T.M. să sporească prestigiul școlii naționale de inginerie prin participarea la manifestări academice și științifice internaționale și diseminarea rezultatelor obținute de către comunitatea academică;

2.6.3. Catedrele și facultățile U.T.M. să intensifice participarea la proiectele internaționale în domeniul educației și cercetării;

2.6.4. Să se faciliteze schimburile interuniversitare pentru cadre didactice si studenți prin valorificarea burselor oferite de structurile internaționale și universitățile din străinătate;

2.6.5. Deplasările în străinătate ale cadrelor didactice, cercetătorilor, studenților, masteranzilor și doctoranzilor U.T.M. să se efectueze numai în baza prevederilor Regulamentului privind delegarea cadrelor științifice, didactico-științifice, doctoranzilor și studenților U.T.M. în străinătate, aprobat de Senatul U.T.M. în ianuarie 2003;

2.6.6. Să se promoveze insistent afilierea la rețele universitare, la organizații cu profil academic și societăți științifice internaționale la nivel universitar și de facultate, catedră;

2.6.7. În cadrul mandatului de Președinție a Republicii Moldova în BSUN:

- UTM să continue colaborarea cu Secretariatul Internațional Permanent al BSUN în scopul asigurării îndeplinirii Planului de Acțiuni;
- UTM să acționeze în calitate de Secretariat Național BSUN;
- UTM să promoveze politicile BSUN și membrilor rețelei în regiunea Mării Negre și în lume.

2.7. În domeniul activității bibliotecii

2.7.1. În vederea achiziționării resurselor informaționale necesare procesului educațional, să se intensifice colaborarea și cooperarea cu catedrele și departamentele U.T.M.;

2.7.2. Să fie dezvoltat și extins Sistemul Informațional al Bibliotecii. Să se creeze condiții optime de funcționare a rețelei de calculatoare. Să se înceapă introducerea retrospectivă a colecției în catalogul electronic la filialele bibliotecii la facultăți;

2.7.3. Să se promoveze servirea calitativă a beneficiarilor și atragerea noilor utilizatori;

2.7.4. Să se mărească colecția de documente pe suport electronic prin crearea Bazelor de Date ale lucrărilor cadrelor didactice, digitalizarea colecției și achiziționarea documentelor electronice;

2.7.5. Să se extindă activitățile educative și informativ-culturale în spațiul universitar;

2.7.6. Să se considere prioritar pentru ziarul universitar oglindirea pe larg a tematicii privind ajustarea învățământului ingineresc la Procesul de la Bologna;

2.7.7. Ziarul să atragă mai activ tineretul studios la exprimarea opiniilor critice, care să vizeze posibilitățile nerealizate de ameliorare a anumitor aspecte și verigi din viața universitară.

2.8. În domeniul construcțiilor capitale, reparațiilor capitale și curente

2.8.1. Serviciul Administrativ Gospodăresc în lunile ianuarie-martie să prezinte caietele de sarcini pentru organizarea tenderelor și achizițiilor publice pentru realizarea lucrărilor de construcții capitale, reparații capitale și curente, planificate pentru anul 2006;

2.8.2. Serviciul Administrativ Gospodăresc în luna ianuarie să definitiveze crearea Secției reparații capitale și construcții.

Catedre general-universitare

Limbi moderne în cadrul UTM

Există o formulă triplă care ar caracteriza esenţa existenţială a Catedrei „Limbi moderne”: ***actualitate, flexibilitate, deschidere.***

De **actualitate** sunt publicaţiile ştiinţifice şi metodico-didactice ale colaboratorilor catedrei.

Flexibilitatea se manifestă în procesul de elaborare a politicii lingvistice a catedrei, în concordanţă deplină cu exigenţele facultăţilor de profil, pe care aceasta le deserveşte. Catedra reacţionează cu supleţe la eventualele sugestii în materie de conţinut didactic venite din partea facultăţilor.

Noţiunea de **deschidere** este definită, în conceptul catedrei, prin voinţa şi perseverenţa acesteia pe calea iniţierii şi autoformării continue în domeniul tehnologiilor moderne, terminologiilor tehnico-ştiinţifice, modalităţilor de interacţiune comunicativă în procesul didactic.

Să vorbim puţin despre organigrama Catedrei. Ea se constituie din 7 echipe didactice puse în slujba facultăţilor universităţii. Fiecare echipă didactică este gestionată local de şeful echipei didactice, care este şi adjunctul şefului de catedră pentru probleme de gestiune în cadrul facultăţii.

Astfel, echipa didactică de la **FTMIA** o are în frunte pe **Maria Isac**, lector superior, conferenţiar. **Nina Zgardan**, doctor conferenţiar, asigură buna funcţionare a echipei didactice de la **FIU**.

În cartierul Botanica există o echipă numeroasă care deserveşte două facultăţi, **FUA** şi **FCGC**, şi care este gestionată în plan local de **Victoria Doba**, lector superior. **Aurelia Vartic**, lector superior, gestionează echipa didactică de la **FIEB**.

Nu mai puţin numeroasă este şi echipa care deserveşte **FIMM** şi **FIMCM**, gestionar **Elena Gore**, lector superior.

Şef al echipei didactice de la **Radioelectronică** este **Mariana Ababii**, lector universitar, iar direcţia echipei de la **Energetică** este asigurată de **Nadejda Stricov**, lector superior.

Nu este de tăgăduit faptul că prestaţia unei echipe didactice în cadrul facultăţii este tributară şi relaţiei acesteia din urmă cu administraţia facultăţii. Altfel spus, atitudinea pozitivă, bunăvoinţa, încrederea şi dorinţa de cooperare, manifestate de către administratorii facultăţilor, stimulează activităţile noastre didactice şi extracurriculare. În acest sens apreciem relaţia Catedrei cu decanul FTMIA, **Grigore Musteaţă,** şi prodecanii **Iurie Subotin**, **Vladislav Reşetco**. Menţionăm atitudinea plină de înţelegere şi corectitudine a decanului FE **Ion Stratan** şi a prodecanului **Ion Stanciu**. Admirăm spiritul de deschidere şi eficienţa decanului FIEB, **Nicolae Turcanu,** şi a prodecanului **Ion Albu**.

Înţelegem cu toţii faptul că o eventuală cooperare a administraţiei facultăţii cu echipa didactică de la Limbi moderne poate fi posibilă doar în cazul în care există convingerea că limba străină, deşi nu participă decât tangenţial la specializarea studentului, îi conferă viitorului inginer libertate profesională.

Conştientizarea acestei perspective îi şi determină pe decanii unor facultăţi să facă posibilă crearea

grupelor speciale cu studierea aprofundată a limbilor străine. Adoptarea acestei idei condiţionează, la rândul său, ameliorarea condiţiilor de muncă ale profesorului de limba străină, care s-ar rezuma pentru moment la efortul de a le oferi colegilor noştri un spaţiu mic pentru derularea şedinţelor curente, echipament tehnic pentru realizarea didacticii limbii străine (casetofon, televizor cu magnetoscop), retroproiector pentru derularea lucrărilor conferinţelor studenţeşti.

Tot din atitudinea administraţiei facultăţii faţă de rolul limbilor străine în viaţa profesională a inginerului derivă şi gradul de participare a actualilor studenţi la conferinţele studenţeşti cu genericul „Ştiinţa în limbi moderne”, iniţiate anual de Catedra „Limbi moderne”. Consemnăm prezenţa activă, în cadrul acestei activităţi, a studenţilor de la Inginerie Economică şi Business, Tehnologie Alimentară, Industrie Uşoară, Energetică, Radioelectronică.

În acest context ne declarăm intenţia de a schimba, în actualul an universitar, formula de derulare a conferinţei studenţeşti, programată pentru luna martie 2006. Dorim ca în acest an universitar Conferinţa să fie găzduită nu de Catedra „Limbi moderne”, ci de facultăţile cu potenţial de participare. Venirea noastră în mediul facultăţilor ar constitui expresia dorinţei Catedrei „Limbi moderne” de a-i interesa pe specialiştii de la facultăţi în participarea la discuţiile cu studenţii în cadrul unei activităţi de valorizare a discursului profesional şi ştiinţific într-o limbă străină. Sperăm din toată inima să Vă vedem aliaţi într-o cauză comună.

De curând corpul didactic al catedrei s-a constituit într-un Grup de Observare a Limbajului Specializat (**GOLS**), având drept obiectiv cercetarea particularităţilor limbajului specializat şi posibilităţile de exploatare a acestuia în didactică. Fiecare cadru didactic este chemat să realizeze un studiu individual ancorat în această tematică şi să-şi prezinte rezultatele în cadrul unei publicaţii. Subiectele abordate de colaboratorii catedrei sunt definite, după cum urmează:

Metode curente de predare a limbilor străine cu obiective specifice;

Organizarea discursului profesional;

Deficienţe de traducere în cadrul discursului profesional;

Organizarea lecturii funcţionale;

Metode de predare a terminologiei.

E de consemnat faptul că abordarea limbajului specializat nu este reglementată în baza unui sistem de referinţă, nu există texte regulamentare în domeniu, manuale notorii. Didacticianul este chemat să-şi creeze propriul spectru de activităţi didactice întru dezvoltarea la studenţi a celor 4 competenţe de bază: înţelegere scrisă, producţie scrisă, înţelegere orală, expresie orală. Suportul de bază în această activitate este limba generală cu o abordare amplă în metodică şi, fireşte, propria intuiţie şi propriile reprezentări, adaptate la un domeniu de specialitate.

În această ordine de idei arealul Limbajului specializat oferă spaţiu de explorare. Studiile individuale astfel concepute sunt menite să exploreze acest areal şi să propună strategii şi metode în didactica limbajului specializat. Se porneşte deci de la abordarea teoretică a problematicii pentru a ajunge la abordarea pragmatică a acesteia. Aceste studii vor avea o contribuţie substanţiala la crearea metodologiei predării Limbajului specializat şi la ameliorarea prestaţiei didactice a formatorului în cadrul unei instituţii tehnice.

Catedra „Limbi moderne” colaborează cu Centrul de recalificare şi formare continuă al UTM în vederea organizării cursurilor de limba străină (franceză, engleză, germană, spaniolă) şi a cursurilor de limba română pentru alolingvi.

Ne bucură amploarea pe care o iau cursurile şi dorinţa candidaţilor de a se reînscrie.

O problemă din ce în ce mai preocupantă pentru Catedră ar fi necesitatea prezenţei limbii străine în cadrul studiilor doctorale sau de masterat. Catedra este implicată în organizarea probelor de examen la admiterea în doctorantură şi la organizarea examenului de doctorat la limba străină. Or, ne-am dori o participare la organizarea, în cadrul studiilor doctorale, a cursurilor practice de limba străină în cadrul proiectelor universitare. Suntem dispuşi să credem că un eventual tandem între cadrele didactice care asigură specializarea şi cadrele didactice care ar aşeza această specializare în arealul unei limbi străine nu ar avea decât de câştigat. Un exemplu concludent în acest sens este participarea **Ludmilei Ciumac-Plamadeală**, colaboratoare a Catedrei „Limbi moderne”, la realizarea Programului de Masterat „Mediu şi Tehnologii curate”, iniţiat de UTM în cooperare cu Institutul Regal de Tehnologie din Stocholm (Suedia), Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea Tehnică din Berlin, (Germania) şi Academia de Ştiinţe din Moldova. Colega noastră asigură aici predarea englezei de specialitate şi a discursului profesional. Ne bucură acest început de colaborare şi ni-l dorim de bun augur întru beneficiul nostru comun.

Multe gânduri ar mai putea fi spuse, multe intenţii s-ar dori realizate şi multe proiecte ar mai putea fi concepute, dacă noi toţi ne-am uni eforturile.

Ludmila UNGUREANU,
şefa Catedrei „Limbi moderne”

Au fost desemnaţi savanţii anului 2005

Academicianul **Haralambie Corbu** şi doctorul habilitat, profesorul **Ion Tighineanu** (*foto*) au fost desemnaţi drept „Savantul anului 2005 în domeniul ştiinţelor umanistice” şi, respectiv, „Savantul anului în domeniul ştiinţelor reale”.

Premiile au fost acordate în cadrul Concursului naţional de susţinere a ştiinţei şi inovării „Econom-2005”, organizat de Banca de Economii şi AŞM.

În cadrul aceluiaşi concurs, academicianul **Ion Bostan** (*foto*), rectorul Universităţii Tehnice din Moldova, a fost desemnat „Inovatorul anului 2005”, iar câştigător al titlului de „Tânăr inovator al anului 2005” a devenit **Sergiu Melnic**, doctor conferenţiar la Universitatea de Stat de Medicină şi Farmacie „N. Testemiţanu”.

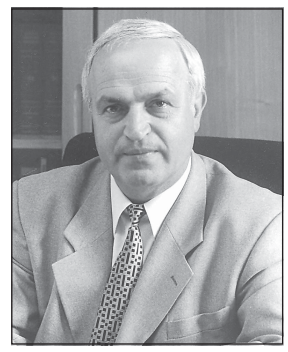

Câştigătorii concursului au fost desemnaţi, prin vot secret, de către membrii Consiliului Suprem pentru Ştiinţă şi Dezvoltare tehnologică al AŞM. Premiile au fost oferite pentru rezultate remarcabile în diverse domenii, iar prioritate s-a acordat rezultatelor ce au avut un impact pozitiv asupra dezvoltării ştiinţei şi economiei naţionale.

Academicianul Haralambie Corbu este autor a circa 600 de lucrări ştiinţifice. În 2005 a publicat patru lucrări ştiinţifice, inclusiv două monografii. Doctorul habilitat, profesor Ion Tighineanu, vicepreşedinte al AŞM, este specialist în nanotehnologii şi materiale noi pentru microoptoelectronică. Este cel mai citat savant al Republicii Moldova, conform indicelui de Citare în Ştiinţă.

***„Inovatorul anului”* – academicianul Ion Bostan – este fondator al unei noi direcţii de cercetare – „Transmisii planetare precesionale – angrenaje, tehnologii de fabricare, calcul ingineresc”. În 2005 a obţinut 27 de brevete de invenţie, scheme conceptuale de diverse mecanisme şi sisteme de conversiune a energiilor regenerabile.** „Tânărul inovator al anului” – doctorul Sergiu Melnic activează în domeniul elaborării formelor farmaceutice noi din materie primă autohtonă. Este autor a şapte brevete de invenţie, inclusiv patru – în anul 2005.

Câştigătorii nominalizărilor „Savantul anului în domeniul ştiinţelor umanistice” şi „Savantul anului în domeniul ştiinţelor reale” vor primi premii în valoare de 30 de mii de lei (circa 2 mii de euro), cel al nominalizării „Inovatorul anului” – un premiu de 20 de mii de lei, iar „Cel mai tânăr inovator” – 15 mii de lei.

Este al doilea an consecutiv când AŞM, în comun cu Banca de Economii, organizează concursul „Econom”, în cadrul căruia sunt consemnate realizările remarcabile obţinute în domeniul ştiinţei şi inovării. Scopul acestei competiţii intelectuale anuale este de a spori eficienţa şi competitivitatea activităţii de cercetare-dezvoltare-inovare în ţara noastră, popularizarea şi stimularea acestei munci.

Din „Moldova Suverană”, 28 decembrie 2005

La Consiliul de Administraţie al UTM

Bilanţuri frumoase în 2005, scopuri reale pentru 2006

Elaborarea şi editarea lucrărilor didactico-metodice – manuale, ghiduri, îndrumare etc., care constituie un mijloc eficient de a întreţine dialogul permanent dintre profesori şi studenţi, a fost subiectul nr. 1 de pe ordinea de zi a primei şedinţe din anul calendaristic curent a Consiliului de Administraţie al UTM.

Prezentând un raport asupra situaţiei date pe parcursul anului 2005 şi schiţând sarcinile pentru anul 2006, dl **Vasile Ursu**, şeful Departamentului didactico-metodic al UTM, conf. dr., a menţionat că anul 2005 a fost pentru UTM rodnic în acest sens. Au fost publicate 149 de lucrări cu un volum de 717 coli de tipar şi un tiraj total de 16120 de exemplare, caracterul acestora fiind destul de variat: 37 de cursuri teoretice, 37 de lucrări practice, 52 de lucrări de laborator, 6 lucrări de verificare, 2 proiecte de licenţă etc. De asemenea, au fost menţionate şi cele mai active facultăţi pe linia publicării materialelor didactico-metodice: FIMM – cu 142,5 coli de tipar, FRT – cu 118,5 şi FCGC – cu 83,75 coli de tipar

Rezervele care mai există în acest sens rezidă în necesitatea de a antrena în această activitate întreg cadrul profesoral-didactic, de la absolut toate catedrele şi specialităţile. Or, 12 din cele 77 de catedre ale UTM mai au anumite restanţe la acest capitol. Apoi, dacă e să pornim de la ideea că profesorul trebuie să constituie un model pentru discipolii săi, lucrările didactico-metodice ale profesorilor, destinate întâi şi-ntâi studenţilor, de asemenea trebuie să prezinte un model, să zicem, de punctualitate a prezentării, de corectitudine stilistică şi gramaticală, de prezentare grafică, adică de cultivare a culturii profesionale, dar şi general-umane în înţelesul deplin al cuvântului. Pentru a ţine piept acestor rigori, decanii şi-au propus să studieze mai atent terenul abordat, luând în calcul numărul total al specialităţilor, îndeosebi al specialităţilor noi, dar şi dezvoltarea unor forme noi de învăţământ, cum ar fi, bunăoară, învăţământul la distanţă, care, datorită specificului lor, nu dispun deocamdată de volumul necesar de lucrări didactico-metodice. Totodată, un accent deosebit a fost pus şi pe necesitatea îmbunătăţirii şi extinderii echipamentului de mijloace tehnice al UTM, pe intensificarea colaborării şi a schimbului de experienţă pe plan intra- şi interuniversitar, precum şi pe factorul stimulării morale şi materiale a profesorilor, toate acestea urmând a menţine mereu viu interesul profesorilor faţă de problema elaborării şi editării materialelor didactico-metodice.

Cea de-a doua chestiune de pe ordinea de zi a Consiliului de Administraţie al UTM a constat în trasarea bilanţului pentru anul 2005 în domeniul protecţiei civile şi a sarcinilor pentru 2006. Noul inginer-coordonator pentru protecţia civilă al UTM, dl **Chiril Trofimciuc**, a subliniat o dată în plus importanţa sectorului ce i s-a încredinţat şi pentru a antrena toate facultăţile în această activitate a considerat necesar să distribuie decanilor celor 10 facultăţi ale UTM câte un exemplar al Legii cu privire la Protecţia Civilă a RM, de propagarea căreia să fie responsabili în cadrul facultăţilor pe care le conduc.

Dl Chiril Trofimciuc a lansat şi alte câteva propuneri şi iniţiative importante, între care constituirea unei noi Comisii pentru Situaţii Excepţionale a UTM, care să se includă în lucru imediat, această stare de urgenţă fiind dictată de necesitatea instruirii întregului contingent al UTM în vederea prevenirii unor eventuale calamităţi naturale şi tehnogene, în special privind profilaxia unei eventuale pandemii de gripă aviară – un subiect extrem de stringent la ora actuală la scară globală. În acelaşi scop a parvenit şi propunerea privind utilizarea de către UTM a subsolurilor uzinei „Mezon”, în spiritul rigorilor protecţiei civile. Problema asigurării cu mijloace individuale de protecţie, inclusiv cu vestimentaţie specială, obiecte de uz personal şi sanitare, în opinia dlui Trofimciuc, ar putea fi soluţionată prin antrenarea în acest sens a facultăţilor UTM de profilul respectiv. Iar în ceea ce priveşte organizarea unor exerciţii de protecţie civilă un rol important l-ar putea avea, de exemplu, cantina universităţii.

Ziua Softului Liber la UTM

Pe 15 noiembrie în cadrul Facultăţii de Calculatoare, Informatică şi Microelectronică s-a desfăşurat „Ziua Softului Liber". La eveniment au participat circa 150 de studenţi, profesori şi specialişti de la UTM şi alte universităţi, firme din Chişinău.

Dl **Victor Şontea**, prof. univ., dr., directorul Filierei Francofone, a făcut o prezentare a iniţiativei Agenţiei Universitare a Francofoniei (AUF) în promovarea Softului Liber; a noţiunilor de Soft Liber; utilizarea acestuia în domeniul învăţământului, economiei şi altor domenii; metodele de utilizare ale Softului Liber, avantajele şi dezavantajele aplicării lui în practică.

S-a menţionat că termenul Soft Liber include în sine mai multe softuri, programe şi mijloace ale sistemelor de calcul. Soft Liber înseamnă libertatea softului, uneori şi gratuitatea acestuia. Anume din aceste motive, pentru a fi liber, un program software include următoarele libertăţi: să fie studiat modul în care funcţionează şi să fie adaptat conform necesităţilor; să ruleze în conformitate cu scopurile dorite; să existe posibilitatea redistribuirii copiilor acestuia; să fie posibilă îmbunătăţirea programelor şi informarea publică despre îmbunătăţirile aduse. Bunăoară, în comparaţie cu Softul Liber, aplicaţiile MicroSoft nu pot fi modificate.

Iniţiativa studierii şi promovării Softului Siber a fost realizată în cadrul unui program comun al UTM şi Agenţiei Universitare a Francofoniei (Programul 4 „TIC et appropriation des savoirs"), în cadrul căruia UTM a obţinut un proiect de creare a unui Centru regional de promovare, formare şi dezvoltare a Softului Liber – „Centre Linux et Logiciels Libres pour le Développement" (C3LD) (responsabil de proiect, dl Victor Şontea). Această iniţiativă va deschide o nouă pagină în utilizarea Softului Liber în Republica Moldova, oferind posibilitatea utilizatorilor de a lucra cu softul care corespunde unui nivel înalt, fiind oficial răspândit liber şi uneori gratuit. Centrul respectiv este responsabil de formarea şi certificarea profesională a informaticienilor francofoni din România, Bulgaria, Georgia şi Republica Moldova. Centrul are ca obiective fondarea unei Comunităţi a Utilizatorilor Linux, promovarea alternativelor Softului Liber cu surse protejate, cu licenţă de utilizare şi contract de menţinere, organizarea seminarelor şi conferinţelor, difuzarea soluţiilor de utilizare a Softului Liber. Activitatea Centrului rezidă şi în formarea şi certificarea profesională a specialiştilor în informatică la diferite nivele de utilizare şi administrare a platformelor Linux, având dreptul şi de certificare internaţională.

Precum se ştie, în universităţile europene studenţii activează de mai mult timp în baza Softului Liber. Anume din aceste considerente întru facilitarea integrării în Uniunea Europeană şi ajustarea sistemului educaţional la rigorile Procesului Bologna se intenţionează ca şi în RM, cu susţinerea Agenţiei Universitare a Francofoniei şi a Asociaţiei Utilizatorilor de Linux în RM, să se realizeze: organizarea bienală a reuniunilor şi atelierelor de lucru în domeniul Softului Liber; difuzarea soluţiilor de utilizare a Softului Liber; pregătirea formatorilor în Softul Liber şi Linux. În acest context, în perioada 25-27 noiembrie 2005 au fost organizate primele cursuri de iniţiere în Linux la care au participat 20 de studenţi şi profesori.

Termenul Linux semnifică un sistem de operare elaborat de către suedezul Linus Torvald. Începând cu 29 noiembrie 2005, au fost organizate cursuri de 10 zile pentru formarea intensivă a candidaţilor pentru susţinerea certificatului internaţional profesional de primul nivel. Participanţii, 18 studenţi, profesori şi ingineri din Republica Moldova, România, Georgia şi Bulgaria, au susţinut examene de certificare în Linux.

În cadrul simpozionului „Ziua Softului Liber" specialiştii Asociaţiei Utilizatorilor de Linux în RM au prezentat mai multe comunicări, printre care o vom remarca pe cea a dlui **Igor Afteni**, preşedintele Asociaţiei Utilizatorilor de Linux în RM – „Les logiciels libres sur les etudes a distance. Présentation de l'initiative de developpement". Dlui a prezentat proiectul de studii la distanţă şi mijloacele de colaborare între profesori-studenţi, profesori-profesori. Studiile la distanţă prin intermediul Softului Liber sunt mai eficiente şi că există module care asigură instruirea şi evaluarea mai calitativă a studenţilor.

În încheiere, dl Şontea a prezentat culegerea de referate editată cu prilejul reuniunii „Ziua Softului Liber": „La journée des Logiciels Libres", oferită în dar fiecărui participant, alături de un CD cu distribuţiile unui sistem de operare Linux.

În cadrul simpozionului a fost lansat site-ul Centrului: *www.chisinau.centre-linux.org.*

Ponderea importantă a Filierei Francofone „Informatica", FCIM

Pe 9 decembrie 2005 dl **Victor Şontea**, directorul Filierei Francofone „Informatica", prof. univ., dr., asistat de către decanul şi prodecanii FCIM, unii profesori, a înmânat certificate şi diplome pentru 16 stagiari, care au absolvit cursurile de 2 săptămâni pentru un nou sistem informatic de operare în calculator, denumit „Linux".

Acest nou sistem „Linux" este o alternativă la bine cunoscutul „Windows", unicul care a existat până acum, adică având caracter de monopolist mondial. Dar ceea ce e foarte atrăgător pentru utilizatori e că „Linux" e liber sau aproape liber de plată. Acest sistem are însă şi alte calităţi: de exemplu, este un mai bun apărător al informaţiei, pe când în informaţia din „Windows" se poate pătrunde mai uşor. Or, protejarea informaţiei este un lucru extrem de necesar atât pentru un utilizator izolat, cât şi pentru instituţiile de stat sau particulare.

De aceea, sistemul de operare „Linux" capătă acum o răspândire tot mai largă şi iată că şi la UTM, la FCIM, în acelaşi scop s-au organizat cursuri de iniţiere.

Vom menţiona că Filiera Francofonă de la FCIM, condusă de dl Victor Şontea, a obţinut autoritatea de a crea un Centru regional pentru formarea specialiştilor francofoni în „Linux", „regional" însemnând 4 ţări: RM, România, Bulgaria şi Georgia. Acest Centru este deci creat şi funcţionează la FCIM, fiind realizate deja şi primele cursuri şi înmânate primele diplome şi certificate. Primii absolvenţi sunt studenţi, ingineri francofoni din România, Georgia şi RM.

Suntem bucuroşi de succesul Filierei francofone „Informatica" de la FCIM, care are prestigiul profesional-ştiinţific de a fi creat un Centru instructiv validat în mai multe ţări.

Grupe fruntaşe

Ingineri maturi

Anume calitatea fundamentală a maturităţii am sesizat-o la întâlnirea cu cele două grupe academice ale anului 5, specialitatea "Transporturi internaţionale", Facultatea de Inginerie şi Management în Mecanică. Sigur că scopul publicării materialelor din grupele academice este de a demonstra exemplele cele mai bune. Şi aici este tocmai acel caz frumos.

Dl monitor (3 ani la rând monitor!), studentul **Ion Vasilică**, spune la începutul convorbirii că solidaritatea între cei 25 de băieţi (numai băieţi în grupă!) este solul fertil pe care au răsărit roade bune. O solidaritate pe principii morale pozitive şi, mai presus de toate – a munci cu elan, a studia zi de zi pentru a clădi solid profesia. Zi de zi frecvenţă, înseamnă că zi de zi ai numai o direcţie – a-ţi forma profesia, viitorul. Şi iată că acum la anul 5, acum în prag de absolvire grupa este monolită, reuşita e în jur de nota "9", iar calitatea general-umană de a fi un intelectual nu e mai jos de această notă, ba poate chiar atinge şi "10". Sigur, spune monitorul Vasilică, educaţia nu are un "punct terminus", ea este continuă, pe tot parcursul vieţii, dar se vede de pe acum că grupa şi-a luat cursul în direcţia cea bună, cetăţenească.

Dl monitor al celeilalte grupe de 17 persoane, studentul **Denis Usturoi**, subliniază aceeaşi strânsă prietenie pe baze moral-umane, fapt ce a stabilizat o atmosferă sănătoasă în folosul fiecărui băiat şi a unicei lor colege, dna **Ludmila Scalaschi**.

Succesele la studii sunt mai sus de linia de medie, deci bune, or acesta este elementul de bază în munca studentului. Majoritatea lor locuiesc la cămin. Şi cum e atmosfera educativă anume la cămin, acolo unde studentul e la libertatea sa personală, într-un fel? Monitorul grupei, cu un anumit sentiment de mândrie chiar, spune că toţi colegii lui sunt oameni cu demnitate şi nu-şi permit să cadă "în jos pe scară!". Ba mai mult, caută să-i influenţeze pozitiv pe ceilalţi locatari ai căminului, atunci când cazul o cere, adică nu stau departe de datoria civică a omului care contribuie la pozitivul general. Aici a confirmat atitudinea civică a studenţilor şi prodecanul pentru educaţie, dl **Tudor Jandâc**, martor la dialog, şi foarte frecvent oaspete pe la cămine.

Studentul, dl **Pavel Nunu**, spune că acum, după 4 ani de aflare în UTM, îşi dă seama că pregătirea profesională este la un nivel satisfăcător. Corpul profesoral este format din persoane variate ca vârstă şi asta e bine, deoarece se combină experienţa cu energia. Studentul Nunu accentuează totuşi critic pregătirea cam slabă a unor profesori tineri. În acelaşi ton critic el zice că în ştiinţa transporturilor la FIMM încă persistă cunoştinţele vechi, perimate. De exemplu, se predau motoare de sisteme vechi, iar maşini noi care sunt chiar şi la Colegiul de Transport din Chişinău, la Facultatea UTM încă întârzie.

Dl student **Vadim Sârbu** spune că el personal tinde să studieze mai mult şi pe la bibliotecă. El subliniază noţiunea "autoinstruire". Caută, numaidecât, la ceea ce obţine în aule în timpul predării, adică "instruire", să adaoge şi ceva în plus "autoinstruire".

Sunt mulţi colegii tăi care pun un asemenea accent şi pe noţiunea aceasta atât de benefică, dar cu efort, – "autoinstruirea"?

Şi dl student Vadim Sârbu, a spus franc, deschis, fără a se supăra colegii care-l ascultau, că totuşi nu sunt chiar atât de mulţi, cum ar fi trebuit să fie, poate chiar toţi. Dar cu toate acestea el şi-a îndemnat colegii să-i urmeze exemplul, deoarece economia de piaţă e dură şi cere cadre cu pregătire cât mai bună, deci mâine vor intra într-o concurenţă pentru ocuparea locurilor de muncă.

Vadim Sârbu, spune că profesorii mai în vârstă le pot răspunde studenţilor la orice întrebări profesionale şi asta e foarte tonic lucru. Ei fac aparenţă poate? Aparenţă e imposibil să faci în faţa a 25-30 de studenţi la anul 5 care au deja o pregătire acumulată. E mai dificilă situaţia uneori cu profesorii tineri. Unii dintre D-lor nu pot întotdeauna satisface curiozitatea de cunoaştere a studenţilor, nu pot răspunde extins la unele întrebări venite din bănci.

Studentul **Sergiu Turculeţ** a expus unei anumite critici condiţia căminului. La cămine ar trebui să fie săli de lectură, unde să fie şi calculatoare. Studentul care nu prea are condiţii bune de linişte în cameră, ar putea să plece la sala de lectură, să se pregătească pentru lecţiile de mâine. Acest aranjament e posibil, la alte universităţi se realizează. Sigur că noi folosim mai intens sălile de lectură din blocurile de studii, spune studentul Turculeţ, compensăm lipsa din cămin, dar, trebuie să recunoaştem asta e mai incomod şi chiar nu poate acoperi orele de seară, cum ar putea fi la cămin. La UTM condiţiile de cămin s-au îmbunătăţit mult anul acesta, dar trebuie să tindem mereu spre mai bine.

Dl şef al catedrei **Tudor Alcaz** la această cerinţă a studentului Turculeţ a reacţionat pozitiv, adăugând că această necesitate deja s-a copt şi UITM are în vedere rezolvarea ei.

O concluzie în final: am văzut în grupele anului 5 de la "Transporturi internaţionale" tineri cu viziuni mature – inginerii, intelectualii, cetăţenii aşteptaţi ca mâine.

Clubul Filozofic

Unul dintre puţinele cluburi deschise pentru studenţii Universităţii Tehnice a Moldovei este şi Clubul Filozofic, care îşi propune integrarea studenţilor în procesul activ al vieţii studenţeşti, să informeze, să creeze activităţi teoretice şi practice pentru studenţi, să dezvolte abilităţile de comunicare şi să lărgească orizontul şi perspectivele fiecărui participant. Pe 20 noiembrie 2005, Clubul Filozofic organizat de Catedra Ştiinţe Socioumane a organizat o nouă întâlnire. Tema a fost aleasă şi pregătită de către studenţi, în frunte cu coordonatoarea clubului **Aliona Bragarenco**, studenta anului II, ME-042. Dânsa a pregătit modelul desfăşurării întâlnirii şi a adunat studenţii la discuţii. De asemenea au participat dl **M. Braga**, şeful Catedrei ŞSU, profesori de la Catedră. Subiectul discuţiei de această dată a fost „Ce este voinţa de putere?". Discuţia a fost centrată în jurul creaţiei filozofului german **Nietzsche**, temă aleasă nu întâmplător.

Problemele filozofice au în cazul lui Nietzsche o motivaţie foarte personală; rareori un gânditor a filozofat atât de mult, raportându-se la propria persoană. Subiectivitatea emfatică a afirmaţiilor şi a prognozelor sale aminteşte de cea a întemeietorilor religiilor şi de cea a profeţilor. Lectura scrierilor sale duce mereu în mod obligatoriu la întâlnirea cu ideile foarte personale ale autorului, care pot fi înţelese doar din perspectiva fiecărei situaţii în parte. Cunoaşterea condiţiilor de viaţă ale lui Nietzsche este o cheie importantă în înţelegerea teoriilor sale aflate mereu în schimbare, căci la el, opera şi persoana se explică reciproc.

Pentru a cultiva diferite atitudini s-au realizat discuţii în jurul următoarelor întrebări: Ce este

Studenţi exemplari

Maria Iazloveţchi – fata care gândeşte

Maria Iazloveţchi e studentă în anul trei, specialitatea "Inginerie şi Management în Telecomunicaţii" (IMT – 032), FRT. Fire deschisă şi comunicativă, ea este, mai întâi de toate, o studentă sârguincioasă. Nota medie generală de până acum e de aproximativ 9,9. Dar de unde răsare o astfel de perseverenţă? Bineînţeles, din buna educaţie şi autoeducaţie. Provine dintr-o familie de intelectuali. Mama sa este inginer, iar tatăl, dl **Leonid Iazloveţchi**, conf. univ., dr., la FEn, UTM. Încă la liceu fiind (Liceul "Spiru Haret" din Chişinău), Maria îşi crease nişte impresii pozitive despre UTM.

A ales domeniul telecomunicaţiei. S-a condus de ideea că specialiştii în inginerie şi management în telecomunicaţii în prezent sunt la mare căutare.

Rolul Mariei de student nu se rezumă doar în a frecventa orele. Consultă în permanenţă literatură recentă de specialitate în limbile de circulaţie europeană. Desigur şi în română şi rusă, accesează site-urile de specialitate din Internet: caută mereu să acumuleze informaţii noi. Uneori, în timpul lecţiilor, studenta Iazloveţchi împreună cu profesorii descoperă carenţe între informaţiile prezentate în manuale şi literatura de specialitate, pe de o parte, şi paginile web, pe de altă parte. În asemenea cazuri, apar numaidecât discuţii, contradicţii, dar şi găsirea unor soluţii optime.

Noţiunea "marketing" se defineşte prin ansamblul activităţilor, metodelor şi tehnicilor care au ca obiect studiul cererii consumatorilor. Fiind captivată de acest domeniu, Maria Iazloveţchi a participat în primul semestru al acestui an de învăţământ la Conferinţa ştiinţifico-tehnică a Facultăţii de Radioelectronică şi Telecomunicaţii cu referatul "Strategii de marketing în domeniul telecomunicaţiilor", care i-a încununat munca cu obţinerea locului II. A realizat o sinteză a modului de dezvoltare a telecomunicaţiilor în RM.

Desigur, trebuie menţionat şi faptul că avem profesori tineri şi calificaţi la obiectele de specialitate, adaugă Maria. Este vorba de dnele **Lucia Gujuman**, lect. super., "Marketing în telecomunicaţii"; **Lilia Sava**, lect. super., "Management"; dnii **Eugeniu Beregoi**, prodecan, lect. super., "Reţele inteligente de telecomunicaţii"; **Octavian Bârzoi**, lect. super., "Sisteme de comutaţii"; **Dinu Ţurcanu**, lect. super., "Tehnologii informaţionale" etc.

Anul trei este pentru studenţii de la FRT unul de răscruce. Dacă în anul întâi au fost predate cunoştinţe generale de bază, în anul doi – introducere în specialitate, anul trei este axat anume pe studiile de specialitate. Ne sunt predate cursuri de inginerie şi management, marketing la care învăţăm cum să promovăm ideile, cum să conducem un colectiv, cum să expunem produsul pe piaţă. Deocamdată, în ţara noastră nu se produc diverse utilaje, accesorii, aparate telefonice moderne. În schimb, apar şi se dezvoltă multe servicii noi care necesită a fi promovate către consumatori. Cum vor ajunge aceste produse către noi, consumatorii de rând, cum vor fi promovate, ţine anume de competenţa specialiştilor în marketingul telecomunicaţiilor. Tehnicienii şi inginerii au în vizor deservirea centralelor, a dispozitivelor sau aparatajului telefonic, pe când managerii în telecomunicaţii au grijă şi de promovarea acestora pe piaţă.

Maria Iazloveţchi este mândră că îşi face studiile la UTM. Căci universitatea ca instituţie este un pilon solid în formarea unui specialist, a unei personalităţi.

Tenacitatea – iată explicaţia reuşitei

La Facultatea de Cadastru, Geodezie şi Construcţii am comunicat cu dra **Elena Ungureanu**. Este studentă eminentă în anul 5, monitorul grupei GTC-018 (Geodezie, Topografie şi Cartografie). Sesiunea precedentă i-a confirmat capacităţile cu nota generală "10".

Elena ne spune că toţi colegii săi sunt foarte conştienţi pentru ce au venit la facultate şi toţi învaţă bine. La începutul a.u. 2005-2006 în cadrul Catedrei „Geodezie, Cadastru şi Geotehnică" (şef catedră, dl **Vasile Grama**) a fost creat un Laborator de Tehnologii Geospaţiale în baza unui proiect TEMPUS. Laboratorul oferă studenţilor vaste posibilităţi de lucru – calculatoare şi aparate moderne de măsurare, fapt ce le facilitează procesul de studii şi, mai ales, pregătirea tezei de licenţă.

Un monitor adevărat e bine să fie lider în multe privinţe. Elenei Ungureanu, desigur, i se potriveşte calificativul „lider". Ea este şi lider sindical, şi căpitan al echipei TVC „Amicii" de la FCGC. Elena face primii paşi şi pe câmpul muncii – are deja un serviciu.

Să-şi împartă timpul între studii şi muncă au impus-o, pe de o parte, condiţiile vieţii, iar, pe de altă parte, plăcerea de a cunoaşte cât mai multe lucruri, de a se aprofunda în domeniul pe care l-a ales. Elena Ungureanu este angajată în calitate de coordonator regional în Proiectul de Susţinere a Privatizării Pământului (PSPP), susţinut de Agenţia SUA pentru Dezvoltare Internaţională (USAID). Obiectivul PSPP este cercetarea erorilor comise în procesul de împroprietărire a ţăranilor cu pământ şi realizarea unor paşi concreţi necesari pentru dezvoltarea cu succes a pieţei funciare a Republicii Moldova, precum şi consolidarea terenurilor agricole. Desele întrevederi cu factorii de decizie ai administraţiei publice locale, cu persoane din conducerea Agenţiei de Stat Relaţii Funciare şi Cadastru, cu ingineri cadastrali şi cu reprezentanţi ai diverselor firme geodezice îi aprofundează cunoştinţele obţinute în decursul celor cinci ani de studii.

În legătură cu faptul că studenţii grupei GTC-018 sunt în pragul absolvirii şi formării lor ca ingineri pentru economia ţării, Elena Ungureanu ar vrea să le aducă pe calea ziarului „Mesager Universitar" cele mai sincere mulţumiri. Căci, crede ea, dacă am ajuns să fim unii dintre cei mai buni la facultate, a fost doar datorită eforturilor comune. Monitorul Elena Ungureanu a exprimat, în numele întregii grupe

GTC-018, sincere mulţumiri tuturor profesorilor care i-au format ca oameni şi ca viitori specialişti. În special, dlui **Vasile Grama**, care a fost îndrumătorul grupei în primii doi ani de studenţie, dar totodată şi un adevărat pedagog, la fel şi decanului facultăţii, dlui **Victor Toporeţ**, care este deosebit de receptiv la doleanţele şi solicitările studenţilor şi care i-a susţinut mereu şi în toate.

Elena Ungureanu este mândră de faptul că a avut colegi şi profesori deosebiţi, dar şi norocul de a fi studiat la UTM.

Pe 11 noiembrie seara sindicatele au anunţat studenţii să iasă la muncă voluntară în faţa blocului de studii nr. 5.

Acolo a început construcţia unui parc de odihnă pentru studenţi, profesori şi în genere pentru înfrumuseţarea locului, şi sigur că era şi mai este nevoie de ajutor. A doua zi de dimineaţă pe cîmpul de lucru unde au venit studenţii au venit şi domnul rector, **Ion Bostan**, şeful sindicatelor studenţeşti, **Anatol Alexei** şi la vre-o treizeci de studenţi de la facultăţile: Energetică, Mecanică şi CIM.

Pe la orele 9.00 începuse lucrul, erau pregătite gropi făcute cu un burghiu de mari dimensiuni, unde băieţii dădeau ţărîna la o parte şi le lărgeau.

Lucrul a fost destul de greu deoarece locul este bătut cu buldozerul, pămîntul lutos şi în plus mai şi ploua, dar toţi au lucrat insistent. Băieţii au depus efort, lucrând din greu, şi făceau acest lucru din inimă.

Însă din păcate pe la amiază a început să plouă mai tare, că nu mai era posibil să stai acolo, dar de lucrat „nici vorbă", din care cauză studenţii au fost nevoiţi să plece pe la casele lor.

Bravo acelor studenţi care au dorit să vină să dea o mînă de ajutor „voluntar şi nesilit de nimeni". Este un bun pentru universitatea noastră şi e bine ca să lăsăm ceva bun în urma noastră.

Eu cred că aceşti studenţi într-adevăr se gîndesc la aspectul universităţii noastre şi la ziua de mîine. Apropo, se spune că pînă în luna mai parcul va fi „gata", să sperăm că va fi aşa. Sperăm că lucrările vor continua şi dacă va fi nevoie de ajutor din partea noastră, vom fi gata să ne prezentăm pentru a pune mîna, căci în fond este pentru noi, să nu uităm de asta.

Adrian MOCANU,
student FRT

"Crăciun fericit" – "Frohe Weihnachten"

Cei care au anticipat sărbătorile Crăciunului şi s-au străduit să fie primii pe întreaga UTM au fost studenţii anilor 3-5 ai Secţiei de Limba Germană la Catedra de "Informatică şi Limbi Moderne Aplicate" ("ILMA"), FCIM. Astfel, evenimentul "Frohe Weihnachten" ("Crăciun Fericit") desfăşurat pe 16 decembrie 2005 în aula Magna la FCIM, s-a conformat aşteptărilor organizatorilor. Dl **Boris Baraniuc**, doctor în filologie, conf. univ., şeful Secţiei de Limbă Germană, ne-a spus că evenimentul a reprezentat de fapt un colocviu, o dare de seamă a celor patru ani de studiere a limbii germane la Catedra "ILMA".

Spectatori şi invitaţi ai sărbătorii de Crăciun au fost colegii studenţilor participanţi şi profesori de la facultate. Organizatorii care şi-au adus aportul sunt: doamnele **Oxana Cojocari**, **Nineli Barbăroş**, lectori universitari, **Aurelia Bechet** şi **Oxana Litra**, lectori-asistenţi.

Eroii "Crăciunului Fericit" în limba germană, prin scenetele, poeziile şi cântecele oferite, au prezentat obiceiurile şi tradiţiile Germaniei. De unde cunosc ei atât de bine cultura germană? ne-am întrebat la un moment dat. Răspunsul l-am aflat de la dl B. Baraniuc. Secţia de limbă germană din punctul de vedere al surselor informaţionale este bine dotată. Manualul de căpătâi este "Deutschland – Tatsachen" ("Germania – Realitatea") care include informaţii despre geografia, limba, cultura, învăţământul, tradiţiile şi obiceiurile acestei ţări. În acest context, e de menţionat, că dl B. Baraniuc a participat patru ani consecutiv la un seminar comun moldo-german de instruire profesională în calitate de traducător. În urma acestui seminar s-a ales cu o bogată bibliotecă de literatură germană. De asemeni, atât D-sa, cât şi alţi profesori de la Secţia de Limbă Germană au editat câteva manuale pentru studenţi: "Deutsch fur Anfanger", vol I-II ("*Germana pentru începători*"); "Lesetexte fur Hanslekture" ("Texte de lectură individuală") etc.

"Crăciunul fericit" în limba germană a fost cu adevărat fericit şi amuzant. Le dorim succese şi cât mai multe cunoştinţe în limba germană studenţilor de la "ILMA".

Joc intelectual studenţesc bine aranjat

Jocurile intelectuale , precum aşa numitele „Brain-ring"-uri sau „Ce? Unde? Când?" sunt desigur utile în panorama educativă a studenţilor. Dar cu o condiţie: să fie bine organizate şi „utilate" tehnic. La „Brain-ring", de exemplu, trebuie să fie aranjate două mese rotunde cu „becul electric şi clopoţelul" în centru, astfel ca acesta să se aprindă şi să sune imediat ce-ai apăsat pe buton, moderatorul având posibilitatea să aprecieze cu precizie cine a semnalat primul. Este nevoie şi de un ecran, pe care să se proiecteze cadranul ceasornicului, să se vadă câte secunde sunt permise pentru „termenul de gândire". Adică este nevoie de un aranjament tehnic.

Toate acestea au fost instalate rapid (în câteva minute) în aula mare din blocul de studii la FCIM în seara zilei de 25 noiembrie 2005.

Dar cine a organizat? Sindicatul studenţilor poate? Nu, din păcate. Nu are bani, căci aranjamentul tehnic trebuie cumpărat şi ceva costă.

Atunci trebuie să mulţumim Mişcării studenţeşti creştine „Viaţă Nouă", care se oferă să organizeze asemenea jocuri intelectuale, care sunt acuma în vogă în rândurile studenţimii.

Această organizaţie, cu permisiunea rectoratului UTM, a sindicatului-studenţi UTM (preşedinte dl **A. Alexei**), a organizat un frumos brain-ring, unde s-au întrecut mai multe echipe de la diferite facultăţi ale UTM.

Sigur că mult depinde şi de talentul moderatorului. Acesta a fost dl **Andrei Mândru**, colaborator al Mişcării studenţeşti creştine „Viaţă Nouă", tânăr absolvent al UTM, părinţii lui fiind de altfel şi ei absolvenţi ai UTM. Andrei, un băiat foarte comunicativ, a condus „tinereşte" întrecerea, a adus un repertoriu de „ghicitori" intelectuale destul de larg privind istoria Moldovei, geografia Terrei, literatura mondială etc. Iar drept stimulare învingătorii obţineau... ciocolate.

Dacă această organizaţie – Mişcarea studenţească creştină „Viaţă Nouă", este condusă de adevăratele valori creştine şi aduce cu sine în rândurile studenţimii îndemnuri bune de dezvoltare intelectuală şi morală, nu putem avea nimic de obiectat împotriva acţiunilor ei. Însă fără propagandă religioasă a vreunei confesiuni, deoarece acest lucru ar putea învrăjbi alte confesiuni. Universitatea este locul unde se înfăptuieşte doar un precept – studiile. Valoarea creştină pentru un student este învăţătura, ca să devină un bun specialist şi cetăţean, spre binele societăţii în care trăieşte. Or, brain-ringul, precum se arată că dezvoltă intelectul, merge tocmai pe această cale.

voinţa de putere? Cine este *supraomul*? Care este viitorul? De asemenea s-au dat citirii fraze din textele filozofului care la fel au fost dezbătute. De exemplu: „Omul nu este decât o coardă întinsă între bestie şi supraom, o frânghie de asupra prăpăstiei. Măreţia omului constă în faptul că e o punte şi nu un sfârşit, ceea ce poate fi iubit în el, este că poate constitui o tranzacţie sau un declin". „Foarte aproape de ştiinţa mea, sălăşluieşte neştiinţa mea neagră". „Omul este ceva care trebuie depăşit".

Ca temă pentru meditaţie tot la acest subiect vă propunem următorul pasaj din autobiografia sa: „*...acum, când este vorba să intru în Universitate, îmi propun ca lege fundamentală pentru viaţa mea ştiinţifică din viitor: să lupt contra ştiinţei superficiale şi să tind a aprofunda fiecare lucru până în ultimele sale cauze...*"

Pentru a cunoaşte mai multe şi a afla şi alte viziuni, perspective despre viaţă, interese, oameni, invităm toţi studenţii să i-a parte la şedinţele clubului, pentru detalii vă adresaţi la Catedra Ştiinţe Socioumane.

Veronica BUZU,
lector-asistent, Catedra de Ştiinţe Socio-umane

Grupă de elită

În urma sesiunii de iarnă, la FIEB o comisie specială formată din profesori de la facultate a selectat studenţii pentru formarea unei Grupe de Elită în anul cinci. Studenţii cu cele mai bune note şi în urma susţinerii unui test de inteligenţă au fost admişi în Grupa de Elită la Catedra "Economie şi Management Industrial". Testele de inteligenţă şi convorbirile cu studenţii fruntaşi au fost alcătuite şi întreţinute de către psihologul facultăţii dna **Nelea Sârbu**, lect. super., la Catedra "EMI", prodecan responsabil de educaţie. Orele de curs pentru studenţi din Grupa de Elită vor demara începând cu luna februarie.

Centru la FIEB

Domnul **Nicolae Ţurcanu**, decanul FIEB, conf. univ., dr., ne-a informat că s-a pregătit pentru utilizare începând cu luna februarie 2006 un nou Centru de Calcul cu 20 de calculatoare. Noul Centru de Calcul este un pas mare înainte, deoarece tendinţa cadrelor didactice e ca proiectele de an şi tezele de licenţă ale studenţilor şi masteranzilor să fie elaborate la calculator. Apoi, necesitatea calculatoarelor la FIEB nu constă doar în utilizarea lor la lecţiile de informatică. Ele oferă studenţilor şi profesorilor acces la informaţii ce ţin de specialitate, la biblioteca UTM, la bibliotecile şi site-urile internaţionale.

Alinierea la Procesul Bologna

(Proiectul TEMPUS TACIS SMC T001A04)

Învăţământul superior din RM păşeşte spre o aliniere la rigorile procesului de la Bologna. Ideile au început mai înainte, în Franţa, la Sorbona, Paris, când la 25 mai 1998 miniştrii educaţiei din cele 4 dintre cele mai mari ţări din Europa – Germania, Franţa, Italia şi Marea Britanie – au semnat o Declaraţie comună, care prevedea armonizarea învăţământului superior pe tot arealul european, astfel ca pas cu pas să se creeze un Spaţiu Unic Universitar.

Această idee de armonizare a învăţământului universitar a apărut dintr-o necesitate obiectivă în contextul globalizării, fenomen economic imperios care, prin intensificarea comerţului internaţional, impunând şi o mobilitate intensă a cadrelor de specialişti pentru ocuparea locurilor de muncă, conduce la formarea unei pieţe unice pe tot continentul Europei.

Dar cum să apreciezi calitatea de pregătire profesională a unui inginer, de exemplu, care a absolvit universitatea (academia, institutul) într-o ţară, dar se angajează la lucru în altă ţară?

Este evident că ideea armonizării structurii învăţământului superior pe spaţiul european trebuia pusă pe ordinea de zi şi după Sorbona-1998. Şi iată că în anul următor – 1999 – miniştrii educaţiei din mai multe ţări europene, întrunindu-se deja la Bologna, Italia, au impulsionat ideea amintită a armonizării învăţământului universitar, adoptând Declaraţia cunoscută deja peste tot în Europa – „Procesul Bologna”. S-a pus începutul real al restructurării învăţământului superior european.

În anii următori Republica Moldova a studiat experienţa europeană de integrare a învăţământului superior, iar în 2005, la **Conferinţa de la Bergen**, Norvegia a miniştrilor educaţiei din Europa ţara noastră a aderat la Procesul Bologna.

Deci pe parcursul ultimilor 4-5 ani la noi în republică s-au întreprins diverse acţiuni pregătitoare în scopul aderării la Procesul Bologna: seminare, întruniri, conferinţe, „mese rotunde” cu participarea şi a experţilor din ţările Uniunii Europene.

Pentru a studia experienţa diferitelor universităţi din Europa au fost elaborate proiecte tematice finanţate de Uniunea Europeană.

În acest context vom evidenţia un proiect internaţional de anvergură, coordonat de Universitatea Tehnică a Moldovei. Este vorba de Proiectul TEMPUS TACIS SMC T001A04, finanţat de Uniunea Europeană. Acest proiect a cuprins un consorţiu de universităţi de profil real şi denumirea lui indică anume acest lucru: ***„Scenarii de adaptare a învăţământului superior din Republica Moldova la Procesul Bologna cu aplicare la domeniile ştiinţelor reale”.***

Contractorul proiectului a fost dl **Jean Barloy**, profesor universitar la Asociaţia universitară AGRENA din or. Rennes, Franţa. Rolul de coordonator al proiectului şi l-a asumat dl **Ion Bostan**, rectorul Universităţii Tehnice a Moldovei, academician.

În consorţiu au intrat: Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea Agrară de Stat din Moldova, Universitatea de Stat „B. P. Haşdeu” din Cahul, Universitatea de Stat din Comrat şi câteva colegii de profil, afiliate la universităţi.

Din partea Uniunii Europene în consorţiu s-au aflat: Institutul Naţional de Horticultură, Franţa; Şcoala Naţională de Ingineri din or. Nantes, Franţa; Universitatea din Gand, Belgia, Universitatea Tehnică din Darmstadt, Germania; Universitatea fur Bodenkultur din Viena, Austria; Institutul naţional Politehnic din Tuluza, Franţa; Universitatea din Perugia, Italia; Universitatea din Evora, Portugalia; Universitatea din or. Upsala, Suedia.

Cu ce scop a fost organizat acest proiect, precum se vede, destul de larg? Cu scopul informării cât mai amănunţite a rectoratelor, decanatelor, catedrelor, profesorilor şi studenţilor asupra subiectului „Procesul Bologna” şi a experienţei de lucru a universităţilor de profil real din ţările din Occident în acest sens. Proiectul a mai urmărit şi un scop practic: de a elabora la concret anumite scenarii de adaptare a universităţilor noastre la cerinţele Procesului Bologna. Este vorba despre adaptarea studiilor, a diplomelor universitare şi a diplomelor complementare; este vorba despre numeroasele cerinţe privind mobilitatea studenţilor între facultăţile din cadrul aceleiaşi universităţi, între universităţile aceleiaşi ţări şi, mai cu seamă, între universităţile din ţări europene diferite.

Pe parcursul anului 2005 în cadrul acestui Proiect au fost întreprinse un şir de acţiuni originale şi utile pe direcţia informării profunde privind cerinţele Procesului Bologna şi paşii întreprinşi de universităţile din RM în vederea ajustării la rigorile Procesului Bologna.

10 ianuarie 2005. Seminar de informare pentru cadrele didactice, şefii de catedre, decanii facultăţilor. Profesorul **Jean Barloy** din Franţa a susţinut referatul „Procesul Bologna şi consecinţele acestuia”.

Profesorul **R. Verhé** din Belgia a dezvoltat subiectul „Sistemul de credite transferabile – parte componentă a Procesului Bologna”.

În cadrul acestui seminar au fost formate şi grupele mixte (UE/RM) de lucru pe liniile tematice

ale Procesului Bologna: „Organizarea învăţământului universitar pe cicluri”, „Mobilitatea studenţilor şi cadrelor didactice. Implementarea sistemului de credite transferabile”, „Sisteme de asigurare a calităţii învăţământului universitar”, „Organizarea învăţământului continuu şi a studiilor la distanţă”.

8-9 martie 2005. Seminar-training privind organizarea procesului de învăţământ ingineresc în două cicluri. Organizarea învăţământului continuu şi a studiilor la distanţă.

Profesorul **Jean Barloy** a expus tema „Experienţa universităţilor franceze în domeniul structurării învăţământului universitar pe două cicluri”. Profesorul **Hans Hartnagel,** Germania, a abordat tema „Situaţia actuală a învăţământului ingineresc în două cicluri din Germania”. Profesorul **Ionel Zamfira**, România, a atacat subiectul „Procesul Bologna şi învăţământul superior românesc”. Profesorul **Dominique Colin**, Franţa, a vorbit despre „Organizarea învăţământului continuu şi a studiilor la distanţă”.

21-22 mai 2005. Seminar-training privind „Organizarea procesului de învăţământ ingineresc în două cicluri. Formarea continuă. ECTS (European Credits Transfer Sistem – Sistemul European de Credite Transferabile). În cadrul acestui seminar au fost expuse următoarele referate: „Didactic organization of the Faculty of Agriculture o Perugia” de profesorul **Alvaro Standardi**, Italia; „Organizarea procesului de învăţământ la Facultatea de Litere a Universităţii „Sfinţii Chiril şi Metodius” din Skopje, Macedonia de profesorii **Gjordji Martinovski** şi **Maxim Karanfilovski**.

20-21 iunie 2005. Seminar-training privind „ECTS şi Asigurarea calităţii în învăţământul superior”. Au fost prezentate câteva referate, în limbile engleză şi franceză: „Assurance de qualite de l'education superieure. La situation de Flandre en contexte europeen” de prof. **Joke Claeys**, Belgia; „ECTS and the ECTS-label” de prof. **Delfien Cloet**, Belgia; „Assurance de qualite de l'education superieure. La situation de Flandre: visitation et accreditation” de prof. **Joke Claeys**, Belgia; „ECTS a l'Universite de Grand 1988/89-2004/05” de prof. **Delfien Cloet**, Belgia.

Pe parcursul anului 2005 în cadrul proiectului TEMPUS au fost organizate şi seminare-trainingurі pentru personalul de decizie (prorectori, decani, şefi de catedre) la Universitatea de Stat din Cahul, la US Comrat, la Colegiul Naţional de Viticultură; diferite activităţi adiţionale în fiecare grup de lucru; un seminar plenar al grupurilor de lucru având ca scop sinteza şi redactarea propunerilor.

22-23 septembrie 2005. Seminar de difuzare publică a rezultatelor.

Întrucât perioada de realizare a proiectului TEMPUS arată o cale impresionantă de lucru – 9 luni, seminarul dat din septembrie făcea de bună seamă unele bilanţuri. În acest sens dl **Jean Barloy**, contractorul proiectului, a subliniat modificarea planurilor de învăţământ pe două cicluri; aplicarea sistemului de credite transferabile (ECTS) şi Suplimentul de Diplomă pentru absolvenţii din învăţământul superior din RM etc.

La seminar au luat cuvântul rectori, decani ai diferitelor universităţi din RM. Din România au vorbit: dl **Nicolae Drăgulănescu**, rectorul Universităţii „Politehnica” din Bucureşti în tema „Motivaţii şi obstacole ale asigurării calităţii în învăţământul superior”; dl **Ion Vişa**, rectorul Universităţii „Transilvania” din Braşov în tema „Coeziunea intrinsecă între activitatea didactică şi cercetarea ştiinţifică în cadrul universitar”.

13 decembrie 2005. Seminar de diseminare, rapoartele expuse la seminare pot fi găsite şi preluate în original sau în traducere pe site-ul „UTM: pro Bologna”

www.utm.md/edu

Ultimul seminar din cadrul Proiectului TEMPUS T001 A04 – 2004 a trasat în detalii bilanţul tuturor ideilor şi acţiunilor întreprinse în învăţământul superior din Republica Moldova pe linia ajustării la rigorile Procesului Bologna. Au participat cadre universitare implicate în proiectul dat, dar şi altele neimplicate, care însă lucrează intens în subiectul „Procesul Bologna”. Au participat cadre universitare din România şi Franţa.

Dl **Jean Barloy**, Franţa, contractorul proiectului, a subliniat că în RM s-a atins un nivel bun privind primul ciclu – *licenţa*. La ciclul al doilea – *masterat* – lucrurile stau mai slab. În RM s-au stabilit două masterate – „profesional, specializat” şi „de cercetare”. Situaţia actuală demonstrează că în privinţa calităţii masteratului „specializat” avem încă mult de lucru.

La capitolul „Mobilitatea studenţilor şi a profesorilor” neajunsurile la moment sunt sesizabile din cauza lipsei de finanţe şi a piedicilor administrativ-birocratice. Mobilitatea este strâns legată de şi de titulatura „calitate”, aşa că munca trebuie să urmeze cu şi mai mare intensitate. Acum în Moldova vine şi noul Program de colaborare didactică **„Socrates”,** care ridică şi mai mult standardele de calitate în învăţământul superior.

În lume se organizează aşa numitele **„Reţele universitare”.** În cadrul Uniunii Europene există acum cinci asemenea reţele. Într-o reţea intră cca 55 de universităţi. Principalul indice pentru a intra într-o asemenea reţea este *calitatea instruirii*. În Moldova criteriile de calitate în învăţământul universitar au deocamdată doar *valoare internă*. Va trebui ca în continuare să ridicăm prin muncă ştacheta de calitate la criterii de *valoare externă, internaţională*.

În prezent racordarea sistemului de învăţământ superior din RM la cerinţele educaţionale europene şi cele ce decurg din aderarea RM în 2005 la Procesul Bologna s-au cristalizat în mai multe obiective, două dintre ele ocupă un loc deosebit:

– adoptarea unui sistem de învăţământ superior bazat pe două cicluri – „licenţă” şi „masterat”;

– aplicarea unui sistem de credite sau „soclu de referinţă comun de calificare”, cum ar fi sistemul ECTS.

Procesul Bologna nu delimitează strict durata ciclurilor de studii, dar în acelaşi timp stabileşte cerinţele minime privind această durată: pentru ciclul I – studii superioare de licenţă, este necesară acumularea a minimum 180 de credite ECTS; pentru ambele cicluri urmează să fie acumulate minimum 300 de unităţi de credite ECTS.

Deci. Deci fiecare instituţie de învăţământ superior în aceste limite de credite ECTS îşi poate organiza studiile într-un mod sau altul, ţinând cont, desigur, de specificul domeniilor pentru care ea pregăteşte specialişti, de cerinţele pieţei forţei de muncă, de tradiţii şi de mijloacele disponibile (financiare şi umane).

Universitatea Tehnică a Moldovei, după ce a căutat să elaboreze mai multe scenarii de organizare a studiilor, a găsit oportun să adopte unul care convine pe o arie pe cât posibil mai largă de factori. Scenariul pe baza căruia UTM deja îşi desfăşoară activitatea are câteva plusuri.

Mai întâi, el contribuie la menţinerea nivelului de pregătire a inginerilor cu diplomă de licenţă la linia actuală, având în vedere şi faptul că ei, inginerii, şi în viitor vor fi cel mai numeros grup de specialişti în societate, de care va depinde sfera producţiei şi cea a serviciilor. Pe de altă parte, însă, numărul de specialişti cu diplomă de master (magistru) va rămâne încă modest un anumit timp din cauza posibilităţilor reduse ale statului şi ale populaţiei de a finanţa aceste studii.

Scenariul adoptat de UTM este în deplină concordanţă cu *Scara calificărilor* în Aria Europeană a învăţământului superior. Conform acestei Scări, durata studiilor de masterat „în mod normal este de 90 sau 120 de credite ECTS”, admiţându-se minimumul de 60 de credite ECTS obţinute la ciclul 2.

Aşadar, potrivit acestui scenariu, studiile superioare (licenţă şi masterat) se organizează pe baza unui *trunchi comun de trei ani*. La finalizarea studiilor pe baza trunchiului comun de trei ani, studenţii se vor diviza în două serii. Prima, numită convenţional „L” (licenţă), va fi organizată pentru studenţii care îşi vor continua studiile pe parcursul a încă unui an (anul 4, ciclul I) şi vor obţine *diploma de licenţă* profesională. Seria a doua, numită convenţional „M” (masterat), este preconizată pentru studenţii care vor continua studiile la ciclul II – masterat. Durata studiilor în continuare aici va fi de 2 ani. Selectarea pentru continuarea studiilor (după trunchiul comun de 3 ani) într-o serie sau alta se va face pe bază de concurs, luându-se în consideraţie doleanţele, capacităţile şi rezultatele anterioare obţinute de candidaţi.

Scenariul dat se înscrie în nomenclatorul specialităţilor pentru pregătirea cadrelor în instituţiile de învăţământ superior, ciclul I, aprobat de Legea nr. 142-XVI din 7 iulie 2005. Durata studiilor pentru specialităţile inginereşti la ciclul I (studii de licenţă) este de 240 de unităţi de credite ECTS sau 4 ani.

Studiile la anul 4 pentru seria „L” vor fi consacrate totalmente disciplinelor aplicative de specialitate. Vor exista şi cursuri opţionale.

Planurile de studii la anul 4 în cadrul seriei „M” diferă de cele din seria „L” prin orientarea lor academică. Ele vor conţine mai multe module teoretice, stagiile practice vor fi orientate spre cercetare în laboratoarele universităţii şi/sau ale întreprinderilor. Anul 4 se va finaliza cu susţinerea unei teze de licenţă şi a examenelor la 2 probe teoretice. Absolvenţilor li se va acorda titlul de inginer licenţiat (ca şi la seria „L”) cu eliberarea diplomei de licenţă academică, care va permite continuarea instruirii la anul 5 a studiilor de masterat sau angajarea în câmpul muncii, la fel ca şi absolvenţii seriei „L”.

Studiile la anul 5 vor fi consacrate integral instruirii de masterat. Ele se vor finaliza cu susţinerea tezei de master, cu acordarea titlului şi eliberării *diplomei de Master (Magistru) în domeniul respectiv*.

Scenariul dat prevede mobilitatea studenţilor între serii (Licenţă şi Masterat), precum şi între domenii înrudite de pregătire inginerească.

Astfel devine clar că scenariul dat de restructurare a învăţământului superior ingineresc nu afectează substanţial sistemul existent de pregătire a inginerilor licenţiaţi, fapt ce va determina cheltuieli moderate de implementare a studiilor pe cicluri. Totodată, se va asigura şi o durată rezonabilă (1,5 ani sau 90 de credite ECTS) a studiilor de master, cu o îmbunătăţire substanţială a nivelului de pregătire la această treaptă.

O temă deosebit de importantă în procesul de tranziţie la noul sistem de organizare a studiilor este programarea cunoştinţelor teoretice şi a celor aplicative pentru ciclul I şi ciclul II. Asupra dozării „teorie – practică” la fiecare ciclu colectivul didactic al UTM lucrează permanent, continuu.

Concepţia planurilor de studii pentru ambele cicluri trebuie să fie elaborată simultan, ca un tot întreg, constituit din 2 elemente, reieşind din cerinţele mediului industrial şi formulate de mediul universitar.

Serviciul de presă al UTM

Rezultatele unei delegaţii în Suedia

În perioada 19-27 noiembrie 2005 m-am aflat la KTH (Kungl Tekniska Hogskolan – Şcoala Superioară Tehnologică Regală, Suedia) fiind invitat de prof. **Hans Mattsson**, care de mai mulţi ani contribuie la realizarea noilor planuri şi programe de studii la UTM (Evaluarea Imobilului, Drept Patrimonial ş.a.). De data aceasta subiectul dezbaterilor a fost Businessul şi administrarea bunurilor imobile.

Ideea unui proiect de colaborare şi asistenţă în procesul de instruire în Businessul imobiliar apăruse în anul 2003, când am beneficiat de un stagiu de 2 luni la KTH. În timpul ce s-a scurs s-au realizat progrese în învăţământul superior, inclusiv şi în Businessul imobiliar: sa aderat la Procesul Bologna, s-a trecut la învăţământul superior pe trepte, a apărut Nomenclatorul specialităţilor pentru treapta licenţă. Un pas înainte a făcut şi UTM. S-a fondat Facultatea de Inginerie Economică şi Business.

Businessul Imobiliar în Republica Moldova trece printr-o perioada controversată. Pe de o parte, piaţa imobiliară capătă o dezvoltare dinamică, creste semnificativ numărul tranzacţiilor şi volumul investiţiilor în imobile. Pe de altă parte, au rămas multe probleme şi „tradiţii" incompatibile cu economia de piaţă: obiecte nefinisate (chiar UTM are 2 blocuri în construcţie începute cu 15-20 ani în urmă), construcţii transmise „la balanţă" (termen din epoca metodelor administrative de conducere), subdezvoltarea arendei legale a spaţiilor locative, managementul locuinţelor post-privatizate etc.

O problemă aparte este **instruirea în Businessul Imobiliar**. Sistemul educaţional trebuie să se dezvolte mai repede decât schimbările şi problemele practice. În acest context ne asumăm şi noi, profesorii în domeniu, o parte bună de responsabilitate pentru neajunsurile si pierderile suportate de stat si societate. Deseori nu ne ajunge forţa de convingere a factorilor de decizie si uneori a colegilor. Prin 1995 discutam la catedra EMC (Economie şi Management în Construcţii) necesitatea „recunoaşterii" businessului în construcţii şi imobile. Cineva spunea ca businessul e un fleac, cu el se ocupă toţi, noi suntem pentru ceva serios. Alt coleg într-o dispută mi-a replicat: businessul e „cupi prodai", dar noi suntem şcoală superioară!

Astăzi am ajuns la situaţia când businessul e legiferat. Este inclus ca domeniu de formare profesională si specialitate în **Nomenclatorul specialităţilor**, aprobat de Parlamentul R Moldova. S-au elaborat planuri de studii la mai multe universităţi si facultăţi. Dar pare-se ne ducem în altă extremă. Planurile de studii de la de la UTM pentru Business şi Administrare (Business Administration) – nivel licenţă sunt trase la „indigo" de pe cele de la ASEM, instituţie prestigioasă, care coordonează cu succes învăţământul economic superior. Planurile de studii, în viziunea noastră, n-ar trebui sa fie unificate în aşa măsură. Deşi businessul are principii generale indiferent de ramură, exercitarea lui în diferite ramuri cere cunoştinţe specifice. Cu cât produsul este mai sofisticat, cu atât mai extinse trebuie se fie cunoştinţele tehnice si tehnologice.

În Şcolile Tehnice din Suedia instruirea în business este axată pe **procesele de producţie**, **pe aspecte tehnice şi tehnologice**. E logic, fiindcă unde ar putea lucra un „businessman" după 3 ani de studii generale? Referitor la Businessul imobiliar nivel licenţă absolventul trebuie să aibă deprinderi, cunoştinţe şi abilităţi de management la nivel operativ de producţie, de marketing, de achiziţii, de economie a muncii, de administrare a oficiului etc.

La nivel de masterat în prezent nu avem nici un program competitiv de Business si Administrare. Masteratul de un an după licenţă de 3 ani ar fi prea puţin . Aşa cum este acum , un an după patru ani de licenţă strict pe specialitatea de bază, la fel nu este bine. Partenerii din Suedia, Olanda şi Finlanda (ţări mici ca şi Republica Moldova) ne sugerează că **MBA (Master Business Administration)** trebuie să dureze 2 ani şi la el sa aibă acces şi alte profiluri şi alte specialităţi: Construcţii, Inginerie Urbană, Evaluarea Imobilului, Drept Patrimonial, Marketing etc. Această idee este confirmată de practică: TOP – manageri şi businessmeni devin absolvenţi ai diferitor domenii profesionale.

Diploma de MBA în străinătate are greutate deosebită în faţa angajatorilor – la salariu se adaugă mii de dolari sau euro. La noi şi în ţările ex-socialiste masteratul este la început de cale şi cere efort instituţional şi academic.

Elaborarea şi realizarea unui Program de MBA/ Bunuri Imobile, cere consolidarea catedrelor Economie şi Management în Construcţii, Economie şi Management Imobiliar, Drept Patrimonial – toate iniţiate cândva de catedra Economia şi Organizarea Construcţiilor, dar astăzi administrativ dispersate.

Săptămâna petrecută la KTH (Suedia) a fost productivă. Discuţiile cu colegii de acolo au adus la elaborarea unui proiect TEMPUS care va contribui la:

- Perfecţionarea planurilor şi programelor de studii la BA (Business Administration) – nivel licenţă şi realizarea unui plan de studii nou la MBA (Master Business Administration);
- Implementarea tehnologiilor informaţionale în procesul de instruire prin crearea unui Centru de Business Imobiliar la UTM dotat cu echipament modern şi materiale didactice;
- Stagii în Suedia, Olanda şi Finlanda pentru profesori şi studenţi de la o săptămână până la 10 luni.

Proiectul constituie circa 300 de mii de euro. Dacă câştigăm concursul , de amintit că vor concura sute de universităţi din spaţiul ex-sovietic si zeci de academii din RMoldova, susţinerea financiară va aparţine Uniunii Europene. Dacă pierdem – obiectivele şi sarcinile proiectului vor fi realizate pe contul nostru. Problemele practice şi nevoile de instruire sunt ale noastre.

Nicolae ŢURCANU,
prof. univ., dr., decanul FIEB

Profesorul nostru Tudor Botin – locul I la Concursul "Izvorul vieţii"

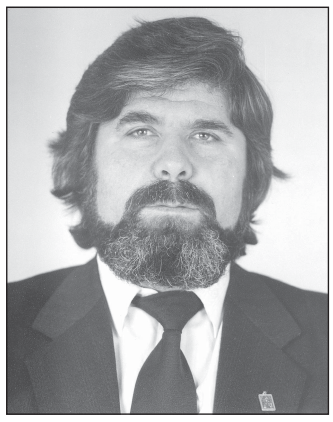

Se ştie că în republică deja al doilea an se desfăşoară Concursul „Izvorul vieţii" – amenajarea fântânilor, izvoarelor, sub patronajul special al Preşedintelui RM, dl **Vladimir Voronin**. E o chestiune cardinală pentru populaţie, doar se ştie că apa potabilă în sate uneori e într-o stare arhicritică. Deci aici are rol şi propagarea ideii de îngrijire-amenajare a locurilor respective.

La concurs participă diferite organizaţii, departamente, ministere, firme. Şi iată că pe linia instituţiei republicane „Moldsilva", în 2005, profesorul nostru de la Catedra „Proiectarea şi fabricarea maşinilor agricole", Facultatea IMCM, dl **Tudor Botin** (foto), a reuşit să realizeze la Cimişlia un ansamblu arhitectural, care a fost apreciat cu locul I pe republică.

Sculptura este, precum se ştie, o artă „pentru ochi" – trebuie să o vezi.

Deci în ansamblu intră construcţia arhitecturală din lemn deasupra fântânii propriu-zise. Alături – o terasă cu o suprafaţă de 4 x 6 m cu o masă cu scaune masive pe lungimea de 4 metri, sculptură în lemn, stil naţional.

Principalul element al ansamblului este sculptura din aluminiu „Coloana spre cer" (foto). Înălţimea coloanei e de 8,4 m, montată pe un soclu din beton armat. Coloana are 4 feţe egale. Fiecare faţă este secţionată în lungul ei de 3 fâşii, pe fiecare dintre ele sunt sculptate într-o repetare (5 ori) ritmică cruci în stil moldav cu Isus Hristos răstignit. În josul feţei coloanei – o cruce în stil grecesc, înrădăcinat, de fapt, în tradiţia moldavă.

Vă închipuiţi cum străluceşte aluminiul în bătaia soarelui!

„Coloana spre cer" a dlui Tudor Botin de la UTM este o lucrare impunătoare, fiind situată la şoseaua centrală, lângă o fântână, la Cimişlia.

La această lucrare monumentală şi-au adus contribuţia, desigur, şi executorii. Doar trebuie să găseşti metalul respectiv, să efectuezi sudurile şi nu orice sudură, dar astfel ca să nu se observe nici urmă de „cicatrice".

Meritul de executare revine pe bună dreptate Uzinei „Etalon" a UTM, sub dirijarea dlui **Veaceslav Gulco**.

Dar toate materialele, transportul, lucrările de instalare costă bani. Cheltuielile acestea şi le-a asumat cu multă generozitate dl **Sveatoslav Prodan**, directorul ocolului Cinegetic Cimişlia.

Laudă unor asemenea oameni, care înnobilează localităţile noastre pe plaiul iubit!

Seminarul ştiinţifico-metodic "Prof. Petre Osmatescu - 80"

Prin decizia Catedrei de Matematică a Universităţii Tehnice, la 19 noiembrie 2005, în legătură cu împlinirea a 80 de ani de la naşterea regretatului profesor **Petre Osmatescu**, a avut loc Seminarul ştiinţifico-metodic **"Prof. Petre Osmatescu – 80"**.

Seminarul a fost organizat sub auspiciile Societăţii Matematicienilor din Republica Moldova, preşedinte al căreia mai mulţi ani la rând a fost prof. Petre Osmatescu şi a Universităţii Pedagogice din Tiraspol, unde D-sa a activat din 1952 până în 1965, când a trecut la Catedra de Matematică a Institutului Politehnic din Chişinău (IPC).

Întreaga activitate a profesorului Osmatescu a fost consacrată ştiinţei şi a aplicaţiilor ei prin organizarea mai multor ediţii ale renumitului Simpozion Topologic tiraspolean, prin fondarea şi editarea revistei ştiinţifice "Scripta scientiarum mathematicarum" în care au fost publicate lucrări ale savanţilor din Republica Moldova, România şi alte ţări.

Prof. Osmatescu şi-a consacrat bunătatea sufletească, calităţile sale didactice şi umane propagării consecvente a culturii naţionale şi a matematicii în particular. Cu măiestrie şi tact pedagogic prof. Osmatescu la orele de curs şi în şedinţele seminarului ştiinţific al catedrei, condus de D-sa, a ştiut să deschidă studenţilor şi tinerilor cercetători ştiinţifici noi orizonturi în cunoaşterea matematicii în numeroasele ei aplicaţii pe care profesorul le numea "formulele inginerului" subliniind "cu cât ideile matematice sunt mai înalte cu atât mai puţină aritmetică şi calcul anevoios se face".

Lucrul seminarului aniversar s-a desfăşurat în două secţii: "Matematica teoretică, aplicaţii" şi "Didactică", la care au participat cu rapoarte şi cuvinte de omagiu academicienii **S. Moscalenco**, **M. Ciobanu**, membrii-corespondenţi ai Academiei din Republica Moldova **M. Raţă**, **V. Mustaţă**, **M. Popa**, director-adjunct al Institutului de Matematică din R. Moldova, dr. hab., prof; **N. Jitaraşu**, dr. hab., prof.; **A. Şuba**, dr. hab., prof.; **V. Dulgheru**, dr. hab.; **I. Valuţă**, prof., doctori şi doctoranzi de la universităţile din R. Moldova.

Participanţii Seminarului ştiinţifico-metodic "Prof. Petre Osmatescu – 80" au avansat propunerea ca aula 2-306 în care-şi desfăşoară lucrările Seminarul Ştiinţific Republican, fondat de prof. Petre Osmatescu, să fie numită "Aula prof. Petre Osmatescu", iar la casa de la intersecţia străzilor "P. Osmatescu" şi "N. Stănescu" să fie instalată o placă comemorativă consacrată acestei personalităţi.

Pe această cale aduc mulţumiri lui **Ion Bostan**, rectorul UTM, academician, pentru încurajare şi suportul financiar acordat în organizarea Seminarului ştiinţifico-metodic "Profesorul Petre Osmatescu - 80".

Vladimir DRAGAN,
şef catedră "Matematică", conf. univ., dr.

Formarea continuă: Centru de "ENERGOAUDIT"

În perioada 21-25 noiembrie 2005. Catedra "Alimentări cu Căldură şi Gaze, Ventilaţie" (şeful catedrei, dl **Constantin Ţuleanu**), FUA, a fost gazda unei delegaţii formată din dnul **Lubomir Tchervilov**, manager proiect ENSI (Oslo, Norvegia), dna **Natalia Griţenko**, reprezentant ENSI şi dl **Nikola Kaloyanov**, vice rector al Universităţii Tehnice din Sofia, Bulgaria. La un an (23 octombrie 2004) de la semnarea acordului de colaborare între UTM şi Agenţia ENSI "Energy Saving International AS" (Oslo, Norvegia), Catedra ACGV se poate mândri cu unele realizări concrete: proiectul pilot de formare a primilor 10 formatori – auditori energeticieni ai clădirilor, crearea unui laborator dotat cu tehnică performantă şi software specializat; organizarea unor seminare internaţionale, precum şi participarea reprezentanţilor catedrei la seminare specializate peste hotare.

Scopul vizitei reprezentanţilor ENSI a fost cel de a acorda suportul necesar la finalizarea lucrărilor de audit energetic al clădirilor la Centrul de Ocrotire a Sănătăţii Mamei şi Copilului din municipiul Chişinău.

O altă prerogativă importantă a reprezentanţilor ENSI a fost şi transpunerea în viaţă a ideilor iniţiate anterior privind organizarea, în cadrul UTM, pe lângă Catedra ACGV a **Centrului de cercetare şi proiectare "ENERGOAUDIT"**. Centrul urmează a fi dotat cu echipament performant pentru expertiza tehnică a clădirilor şi bineînţeles, se prevede extinderea programelor de cooperare cu agenţia ENSI şi alte instituţii internaţionale privind eficienţa energetică şi auditul energetic al clădirilor. E de menţionat în acest context că la ACGV deja se pregăteşte o grupă de masteranzi cu specializare în eficienţa energetică şi auditul energetic al clădirilor. Dar ce înseamnă de fapt "eficienţă energetică" şi "audit energetic al clădirilor"? "Eficienţă energetică" semnifică îndeplinirea unor condiţii specifice şi utilizarea raţională a energiei pentru asigurarea unui consum de căldură cât mai redus. "Auditul energetic al clădirilor" – înseamnă o operaţie de expertiză prin care se stabileşte din punct de vedere tehnic şi economic soluţia de reabilitare şi/sau modernizare a unei clădiri şi ale staţiilor aferente de încălzire şi preparare a apei calde menajere. Prin urmare, Centrul amintit va avea o activitate mai vastă: reciclarea specialiştilor, fie de la UTM, fie angajaţi de la diverse întreprinderi din republică; elaborarea proiectelor de reconstrucţie a sistemelor de încălzire, ventilare şi iluminare a încăperilor; energoaudit cu prezentarea propunerilor de perfecţionare a metodelor de utilizare a resurselor energetice; implementarea rezultatelor cercetărilor ştiinţifice şi tehnologiilor avansate în domeniul utilizării economice a resurselor energetice; organizarea şi realizarea energomonitoringului; realizarea propagării şi reclamei tehnologiilor, utilajului şi materialelor noi în asigurarea confortului normativ şi economic etc.

Dl **Valeriu Miron**, conf. univ., dr. ing., la Catedra ACGV a fost înaintat în funcţie de director al Centrului. Urmează ca proiectul de formare a Centrului de cercetare şi proiectare "ENERGOAUDIT" să fie aprobat la nivel de Administraţie a UTM.

Un moment important pentru profesorii Catedrei ACGV este frumoasa iniţiativă a vice - rectorului Universităţii Tehnice din Sofia, dl Nikola Kaloyanov. Dlui a propus dlui C. Ţuleanu şi UTM în general un proiect de colaborare.

Ştiri de la facultăţi

FIMM. Primul manual pentru învăţământul la distanţă

Vorbim acum tot mai des şi mai îndesat despre transformarea vechii forme de „învăţământ fără frecvenţă" în „învăţământ cu frecvenţă redusă – învăţământ la distanţă". Orice transformare schimbă într-un fel mentalităţile. Acum şi profesorii trebuie să-şi regândească tot comportamentul didactic, dar cel mai dificil moment este... a remodela manualele.

În luna mai 2005 la Iaşi francezii au organizat un seminar în temă. Şi de la UTM s-a deplasat un profesor la Iaşi – dl **Alexandru Moloşniuc**, conf., dr. la Catedra de Matematică. Dl Moloşniuc avea mai dinainte scrise multe pagini de manual şi seminarul ieşean i-a confirmat ideile. Aşa că nu zăbavă D-sa a finisat primul manual la UTM destinat în mod special „învăţământului la distanţă".

Manualul, tipărit la noi în universitate, se numeşte „Matematica superioară – partea I. Algebra liniară. Geometria analitică. Ciclu de prelegeri şi exerciţii".

Îl felicităm pe dl Moloşniuc cu „safteaua" care a deschis drumul manualelor pentru studii la distanţă şi credem că exemplul educativ al străduinţei profesorale va fi urmat de mulţi alţi colegi de la UTM întru ajutorul noilor generaţii de tineri care vor să înveţe... la distanţă.

Dl Moloşniuc ne-a sugerat că la distanţă vor putea învăţa la UTM şi mulţi tineri moldoveni care lucrează acum în Italia, Portugalia etc. Ba mai mult. Noi putem traduce manualele şi în limbile rusă, franceză şi în acest caz vor putea învăţa la UTM şi mulţi tineri din alte ţări prin forma „la distanţă".

Dl Moloşniuc ne-a mai spus că la facultăţi trebuie să se predea şi un curs matematic nou „Cercetări operaţionale". Acesta se predă deja la FCIM şi FIMM (30-40 de ore). Cursul va putea să ajute viitorului inginer să găsească tehnologiile cele mai raţionale în producţie, reuşind să obţină efecte noi şi să „supravieţuiască" în valurile concurenţei.

FCGC. Profesorul suedez la catedra noastră

Timp de o săptămână (9-15 decembrie 2005), studenţii anilor 3-5 de la Catedra "Geodezie, Cadastru şi Geotehnică", FCGC, au avut ocazia să asiste la un ciclu de prelegeri prezentate de dl **Huaan Fan**, dr., director de Studii, Departamentul de Geodezie şi Geoinformatică, Institutul Regal Tehnologic, Stokcholm, Suedia, coordonator principal al Proiectului "Educaţie în Tehnologii Informaţionale Geografice", JEP–24243–2003 la Catedra "GCG" în cadrul Programului "Tempus". Să asiste la lecţii au avut posibilitatea şi două grupuri de cadre didactice tinere de la Colegiul de Construcţii din municipiul Chişinău şi Universitatea de Stat din Tiraspol cu sediul la Chişinău.

În cadrul prelegerilor cei prezenţi au fost iniţiaţi în domeniul reţelelor geodezice de referinţă. Dl Huaan Fan a predat orele în limba engleză, utilizând pe larg tehnici multimedia în Laboratorul de Tehnologii Geoinformaţionale înfiinţat la începutul acestui an de învăţământ la Catedra "Geodezie, Cadastru şi Geotehnică" de la FCGC în cadrul proiectului susmenţionat. În rol de translator a fost dna **Uliana Dănilă**, lector universitar la Catedra "GCG". Profesorul **H. Fan** a utilizat metode interactive de predare în urma cărora au fost generate discuţii între studenţi şi profesor.

După cum ne-a informat dl **Vasile Grama**, şeful catedrei "GCG", conf. univ., dr., o parte dintre studenţi şi-a consolidat cunoştinţele avute, iar o altă parte a aflat lucruri noi. Cadrele didactice, la rândul lor, au preluat multe momente utile din metodele de predare ale profesorului suedez **H. Fan**. E de menţionat că domnia sa se distinge prin faptul că reuşeşte să transpună pe înţelese lucruri complicate aplicând metode simple.

Scopul vizitei şi prelegerilor a constat în predarea şi consolidarea cunoştinţelor din domeniul Tehnologilor Informaţionale Geospaţiale, precum şi în completarea proximă a laboratorului chişinăuian cu o staţie fotogrammetrică digitală din Suedia. Iar între 15-17 decembrie 2005, dnii **Huaan Fan** şi **Vasile Grama** au întreprins o vizită de lucru la Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" din Iaşi la Catedra Cadastru (şeful catedrei dl **Adrian Popia**). Au avut întâlniri şi discuţii cu reprezentanţii administraţiei şi cu prorectorul responsabil de relaţii internaţionale dl **Popa**, la care au fost examinate chestiuni de promovare şi extindere a noilor relaţii de cooperare internaţională între universităţile respective din Suedia, Republica Moldova şi România.

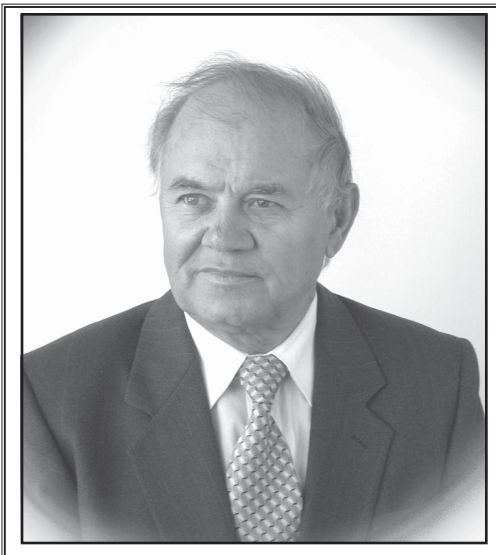

Ilie Blaj

La 19 ianuarie 2006, după o boală grea, la vârsta de 75 de ani, s-a stins din viaţă profesorul universitar, doctor habilitat în economie, şeful catedrei Economie şi Management în Industrie a Universităţii Tehnice a Moldovei, Ilie Blaj.

Cavaler al ordinului „Gloria Muncii", vicepreşedinte al Asociaţiei Economiştilor din Moldova, Academician al Academiei Internaţionale de Management, preşedinte al Consiliului Ştiinţific Specializat pentru conferirea titlurilor ştiinţifice, membru al Uniunii Internaţionale a Economiştilor, Academician al Academiei de Ştiinţe Economice şi Ecologice din Ucraina, Savant Emerit al Republicii Moldova.

S-a născut la 18 iulie 1930, în s. Opaci, Căuşeni. A absolvit Institutul Pedagogic din Chişinău în 1953 şi a început activitatea sa în calitate de profesor de fizică şi matematică în s. Zubreşti, Străşeni. În 1958 a fost ales prim-secretar al Comitetului Raional al Comsomolului din raionul Străşeni, a fost inspector şcolar în Ministerul Învăţământului. În 1955 a fost ales preşedinte al kolhozului din Borogani, Comrat, unde a activat până în 1962. A urmat doctorantura cu susţinerea tezei de doctor în economie (1967), apoi susţinerea tezei de doctor habilitat în economie (1972). Din 1967 a activat in Institutul Politehnic din Chişinău, ulterior Universitatea Tehnică a Moldovei, din 1974 până în prezent a fost şeful catedrei Economie şi Management în Industrie. A promovat şi a creat o Şcoală puternică de cercetări ştiinţifice în domeniul optimizării şi planificării producţiei, în special în complexul agroindustrial. A fost autorul a peste 200 de lucrări ştiinţifice, inclusiv 17 monografii. Sub îndrumarea lui au fost pregătiţi peste 40 de doctori în ştiinţe economice.

Vestea plecării dintre cei vii a provocat o durere adâncă în inimile celor care au lucrat alături de el şi celor care l-au cunoscut. Amintirea profesorului Ilie Blaj va rămâne vie în memoria colegilor de lucru şi a celor apropiaţi. Aducem sincere condoleanţe rudelor şi apropiaţilor lui Ilie Blaj.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

I. Bostan, Gr. Belostecinic, A. Stratan, N. Ciornâi, V. Mămăligă, B. Melnic, A. Cojocaru, Gh. Rusu, C. Gluşco, V. Guma, M. Pop, V. Sverdlic, I. Valuţă, Ch. Stratievschi, P. Todos, V. Amariei, S. Andronic, T. Andros, I. Balmuş, V. Dorogan, V. Cartofeanu, S. Gârlea, N. Grozavu, M. Izman, I. Moţpan, Gr. Musteaţă, A. Toca, N. Ţurcanu, V. Toporeţ, D. Uşanlâ, D. Ungureanu, I. Stratan, C. Spânu, P. Spânu, L. Uşacov, L. Bugaian, M. Gheorghiţă, C. Cucerescu, R. Ciloci.

Profesorii americani la FEn

În numărul din octombrie 2005 al "Mesagerului Universitar" scriam despre soţii-profesori **Richards** din SUA care instruiesc energeticienii de la Facultatea de Energetică a UTM. E demn de menţionat în acest context că dnii Richards au reprezentat cel de-al treilea cuplu la FEn care au predat discipline pe gratis după soţii-profesori Snell (1999) şi soţii McIntire (2000-2002).

Soţii **Gill** şi **Ann Richards**, profesori la Universitatea Tehnică din Arkansas, Facultatea de Electroenergetică, au predat lecţii în decursul primului semestru al anului de învăţământ 2005-2006, în baza Programului "FULBRIGHT". Dl Gill Richards a susţinut de două ori pe săptămână cursuri la obiectele de specialitate în anul cinci, precum şi pentru profesorii, masteranzii şi doctoranzii interesaţi, posesori ai limbii engleze. Iar dna Ann Richards a susţinut tot de două ori pe săptămână cursuri de perfecţionare a limbii engleze pentru profesori şi studenţi.

Este un act de caritate din partea SUA. Şi este impresionabilă dorinţa şi forţa de a face bine a unor astfel de oameni. Profesorii Richards au adus în semn de donaţie şi un impunător lot de carte necesar pentru cursul de specialitate. Până să fi venit în Republica Moldova, soţii-profesori Richards au mai întreprins gesturi umanitar-didactice în Tanzania şi Marea Britanie.

Fiind nişte oameni modeşti şi cu viziuni filozofice umaniste, în pofida vârstei înaintate pe care o au, dumnealor s-au acomodat uşor la condiţiile modeste de trai şi activitate din ţara noastră. Iar contactul cu cei pe care i-au instruit a fost unul pe cât se poate de prietenos. De menţionat că dna Ann Richards cunoaşte la perfecţie limba franceză, fiind canadiană de origine şi într-o bună măsură, deci şi limba română, aşa că probleme de comunicare nu au existat.

Marcată de aceste sentimente şi gânduri frumoase faţă de profesorii americani, administraţia UTM a invitat soţii Richards la încheierea misiunii lor didactice la o mică recepţie pentru a le aduce profunde mulţumiri. Dl **Valentin Amariei**, prorector pentru formare continuă a cadrelor, dna **Tatiana Lucinschi**, şeful Departamentului cooperări internaţionale şi dl **Tudor Stanciu**, prodecan, FEn, le-au adus sincere urări de bine cu ocazia unui nou an. Dl V. Amariei le-a transmis mesajul din partea profesorilor şi studenţilor instruiţi care au rămas impresionaţi în mod deosebit de energia şi marea bunăvoinţă sufletească. Ei au avut posibilitatea nu doar să audieze nişte cursuri oarecare, ci să cunoască şi o mentalitate mai deosebită, democratică. Cadrele didactice, masteranzii, au preluat multe momente utile din metodele de predare ale profesorilor americani.

Dnii Gill şi Ann Richards s-au încadrat cu trup şi suflet în activitatea facultăţii, au luat parte la conferinţa tehnico-ştiinţifică, au fost pe post de redactori ai unor proiecte internaţionale înaintate de către FEn etc. Într-un cuvânt, cuplul Richards şi-a asumat şi a îndeplinit cu succes rolul de ambasador al poporului american.

În cuvântul său de răspuns, dl profesor universitar Gill Richards a spus că ei s-au simţit foarte bine în ţara noastră, au fost aproape de tradiţiile şi obiceiurile noastre, s-au simţit bine cu studenţii şi profesorii de la UTM şi că au rămas profund satisfăcuţi de dorinţa studenţilor noştri de a acumula cât mai multă informaţie şi de a studia limba engleză.

Ca amintire de Republica Moldova, de UTM în special, la despărţire, dl Valentin Amariei a dăruit soţilor Richards Albumul "Universitatea Tehnică a Moldovei" şi Albumul "Moldova în imagini", drept cărţi de vizită pentru conaţionalii lor.

La sindicat

În preajma semnării unui nou Contract colectiv de muncă

Relaţiile între Administraţie şi Organizaţia Sindicală a Universităţii Tehnice a Moldovei sunt reglamentate de către Contractul Colectiv de Muncă. Acesta în ultimii ani a devenit documentul juridic de bază ce permite Administraţiei, cât şi Comitetului sindical, de a realiza obiective majore şi suplimentare în protejarea intereselor sociale şi economice ale angajaţilor.

La momentul actual, până la semnarea Convenţiei Colective de Muncă la nivel de ramură – Ministerul Educaţiei, Tineretului şi Sportului, Sindicatul Educaţiei şi Ştiinţei din R.M. – pentru următorii doi ani, la şedinţa Comitetului sindical al U.T.M. din 21 decembrie 2005, a fost constituită Comisia de negociere a prevederilor unui nou Contract de muncă la nivel de universitate. Membrii Comitetului sindical la această şedinţă au înaintat primele propuneri, care sunt determinate de condiţiile actuale de activitate în universitate.

În posesia Comisiei sunt deja propuneri ale membrilor de sindicat, acumulate în cadrul adunărilor desfăşurate la facultăţile universitare în lunile octombrie-decembrie 2005 de către rectorul U.T.M. dl acad. **Ion Bostan** şi preşedintele Comitetului sindical.

Comitetul sindical şi inginerul pentru protecţia muncii şi tehnica securităţii dna **Nina Socolov** au înaintat propuneri de a fi incluse în Convenţia Colectivă de Muncă la nivel de ramură, care privesc condiţiile nocive de muncă a angajaţilor din universitate. Propunerile vor fi negociate în luna februarie în cadrul şedinţelor la nivel de Minister şi CR al SEŞ din R.M.

Comitetul sindical se adresează către membrii de sindicat de a veni cu propuneri reale şi importante pentru angajaţii universităţii, care ar putea fi negociate şi apoi incluse în textul nou al Contractului. Propunerile pot ţine de următoarele compartimente: obligaţiunile părţilor, timpul de muncă, salarizarea, protecţia muncii şi protecţia socială şi prezentate atît la Comiteul sindical (bl.1 de studii), cât şi preşedinţilor de subdiviziuni sindicale universitare.

Ion POCAZNOI,
preşedintele Comitetului sindical – colaboratori, conf., dr.

***Editor* – UTM.**

Materialele le puteţi expedia la redacţie şi prin poşta electronică pe adresa: *mesager@adm.utm.md*

***Pregătirea materialelor:* M. Romanciuc, A. Emandei, D. Saranciuc.**

***Design*: Viorica Ostaş-Tofan**

Înregistrare la Ministerul Justiţiei al RM cu nr. 42 din 16.02.1998

Tiparul:* Editura "Universul" *Comanda:

***Tiraj:* 1500**